

Instrumente Structurale
2014-2020

Monografia sitului Natura 2000 ROSCI0283 Cheile Doftanei

Monografia sitului Natura 2000 ROSCI0283 Cheile Doftanei

Dorin Alexandru Pop
Gabriela Staicu

Oradea
2018

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

POP, DORIN ALEXANDRU

**Monografia sitului Natura 2000 ROSCI0283 Cheile Doftanei / Dorin
Alexandru Pop, Gabriela Staicu. - Oradea : Belvedere, 2018**

ISBN 978-606-94188-4-0

I. Staicu, Gabriela

502

Conținut

Introducere	4
1. Caracterizare geografică a sitului	5
1.1. Localizarea sitului ROSCI0283 Cheile Doftanei	5
1.2. Geologia zonei sitului ROSCI0283 Cheile Doftanei	9
1.3. Relieful zonei sitului ROSCI0283 Cheile Doftanei.....	9
1.4. Clima zonei sitului ROSCI0283 Cheile Doftanei	10
1.5. Elemente antropice în zona sitului Cheile Doftanei	11
2. Caracterizare ecologică și biologică a speciilor Natura 2000 din sit	13
2.1. Croitorul cenușiu (Morimus funereus).....	13
2.2. Izvoarașul (buhaiul de baltă) cu burta galbenă (Bombina variegata)	13
2.3. Tritonul cu creastă (Triturus cristatus).....	15
2.4. Țestoasa europeană de apă (Emys orbicularis)	16
2.5. Vidra (Lutra lutra).....	17
2.6. Ursul brun (Ursus arctos).....	17
2.7. Alte specii importante.....	18
2.8. Ciuperci, plante medicinale și fructe de pădure	20
Toponime - dovada prezenței anumitor specii	21
2.9. Specii de interes cinegetic.....	22
3. Caracterizare ecologică și biologică a habitatelor Natura 2000 din sit.....	25
3.1. Ecosistemele sitului Cheile Doftanei	25
3.2. Ecosisteme forestiere. Făgete.	25
3.3. Ecosisteme acvatice. Ape curgătoare. Râul Doftana și afluenți.....	27
3.4. Habitatele Natura 2000 din situl ROSCI0283 Cheile Doftanei	30
4. Cercetări derulate în sit și rezultatele acestora	35
4.1. Specii de interes conservativ	35
4.2. Alte specii importante semnalate pe parcursul cercetărilor	38
4.3. Habitate de interes conservativ	40
5. Aspecte ecologice importante pentru planificarea dezvoltării durabile în comunele limitrofe sitului	45
5.1. Scurt istoric al relației om-natură în zona sitului Cheile Doftanei	45
5.2. Creșterea animalelor	46
5.3. Agricultură	48
5.4. Apicultură	49
5.5. Silvicultură și vânătoarea	50
5.6. Exploatarea resurselor minerale.....	55
5.7. Obiceiuri și tradiții - baze pentru o abordare delicată a naturii.....	55
5.8. Perspective pentru planificarea dezvoltării durabile în comunele limitrofe sitului	56
6. Surse de informare cu privire la sit	59

Introducere

Monografia sitului ROSCI0283 Cheile Doftanei este publicată în cadrul proiectului „Plan de management pentru situl ROSCI0283 Cheile Doftanei”, finanțat prin Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, având ca beneficiar Asociația pentru Dezvoltare și Mediu - ADEMED. Asociația ADEMED deține custodia sitului Cheile Doftanei din iulie 2014, iar realizarea planului de management, precum și informarea și conștientizarea publicului și a factorilor interesați reprezintă o obligație a custodelui.

Ne dorim ca Monografia sitului ROSCI0283 Cheile Doftanei să completeze monografiile comunelor care au suprafețe în interiorul sitului (Breb, Secăria, Șotriile, Valea Doftanei) cu o descriere mult mai amănunțită a patrimoniului natural din zona sitului și să contribuie la înțelegerea mult mai profundă a dependenței societății noastre față

de bunurile și serviciile ecosistemelor. Astfel, sperăm ca Monografia sitului ROSCI0283 Cheile Doftanei, alături de planul de management și de celelalte eforturi ale noastre, să contribuie la fundamentarea dezvoltării responsabile și durabile a celor 4 comunități locale cu suprafețe cuprinse în sit.

Ne dorim ca prin această Monografie tinerii din cele 4 comunități să aprecieze mult mai mult patrimoniul natural de importanță europeană a locurilor lor natale. Suntem convinși că prezența a 2 situri Natura 2000 (Cheile Doftanei și Glodeasa) și a unor zone cu un grad foarte mare de naturalețe în bazinul Doftanei pot reprezenta atât premise pentru o dezvoltare economică durabilă, cât și oportunități foarte concrete de afaceri verzi.

Natura este și patrimoniu și capital, însă depinde de noi cum o conservăm și cum o utilizăm!

1. Caracterizare geografică a sitului (localizare, geologie, climă)

1.1. Localizarea sitului ROSCI0283 Cheile Doftanei

Situl Natura 2000 ROSCI0283 Cheile Doftanei se află în Regiunea de dezvoltare Sud-Muntenia, fiind 100% cuprins în județul Prahova și situat în partea de nord-vest a acestui județ. Din punct de vedere geografic, situl ROSCI0238 Cheile Doftanei este localizat în Carpații de Curbură (în partea sud-estică a Munților Baiului, sud-vestică a Munților Grohotișu, Depresiunea Brebu) și Subcarpații de Curbură (Dealurile Cosminele și Depresiunea Brebu), în bazinul Râului Doftana.

Limitele sitului Cheile Doftanei sunt următoarele: limita nordică a sitului este Valea Vlădișor, pentru gârla Crăiței și muchia Galei pentru gârla Secăriei (sau Gâlma, cum era cunoscută mai demult). Limita vestică a sitului coboară de sub vârful Secăriei pe valea Secăriei, cuprinde Cheile Secăriei, apoi urcă pe Muchia Corneanu, mai la nord-vest de vârful Frumos, pe drumul comunal 2C. Limita sudică a sitului este pe drumul de pământ care se desprinde din drumul comunal 2C și urmărește Muchia Corneanu, apoi vâlcelul Corneanu, care se varsă în aval

de barajul Paltinu, în zona podului, unde drumul județean 102 I cotește la dreapta și începe să urce spre baraj; de acolo limita sitului coboară spre sud de-a lungul drumului județean 102 I până în dreptul confluenței pârâului Grecilor cu râul Doftana. De acolo, limita sitului urcă pe valea Grecilor și apoi pe Piscul Leurzii, urcând în continuare pe Plaiul Râsei, până unde începe Fundătura, urmărind limita fondului forestier (liziera pădurii de pe Valea Rea). Pe Valea Rea limita sitului coboară din nou spre sud-est, urmărind pe firul văii limita fondului forestier, până în locul în care se termină pădurea și începe zona de livezi. Apoi limita urcă spre est până pe Plaiul Oilor,

urmărind liziera pădurii până la Plaiul Cărăbana. Două porțiuni distincte de sit se află și mai la sud de limita sudică a porțiunii mari a sitului (descrisă mai sus), situate pe unitatea de relief Dealurile Cosminele: porțiunea mijlocie a sitului, care cuprinde islazul cu nuci din nord estul satului Brebu Mănăstirei și porțiunea mică, situată pe versantul de est al Plaiului Plopișu, în zona numită „Râpa Corbului”. Limita cea mai sudică a sitului Cheile Doftanei pornește de la izvorul sărat numit „La Saramură” și urcă pe Plaiul Trândului, fiind limita sudică a porțiunii mijlocii a sitului. Limita estică a sitului este reprezentată de porțiunea mică a sitului, situată pe Plaiul Plopișu (care reprezintă o alunecare lentă de teren), iar în porțiunea mare a sitului este reprezentată de aliniamentul muchiei Plaiului Oilor - vârful Barbeș - limita dintre pădurea Nemernicu și

pădurea Fâlceasca - vâlcetul de la est de Gâlma Crăița, până în zona stânelor și proprietăților de pe Crăițe.

Din punct de vedere al regiunilor biogeografice, situl Cheile Doftanei are o extindere de 1.836,6 ha în regiunea biogeografică alpină (70,02%) și de 786,3 ha (29,98%) în regiunea biogeografică continentală. Aceasta înseamnă că situl Cheile Doftanei este în mare parte o arie naturală protejată montană.

Din punct de vedere al folosinței terenurilor, cea mai mare suprafață este acoperită cu păduri de foioase (53,6%), urmată de păduri de amestec foioase-rășinoase (24,5%), apoi păduri în tranziție (8,7%), alte terenuri arabile (6,5%), pajiști naturale sau fânețe și pășuni (2,9%), livezi (2%) și cursuri de apă (1,8%).

Situl Cheile Doftanei se întinde pe teritoriul administrativ al comunelor

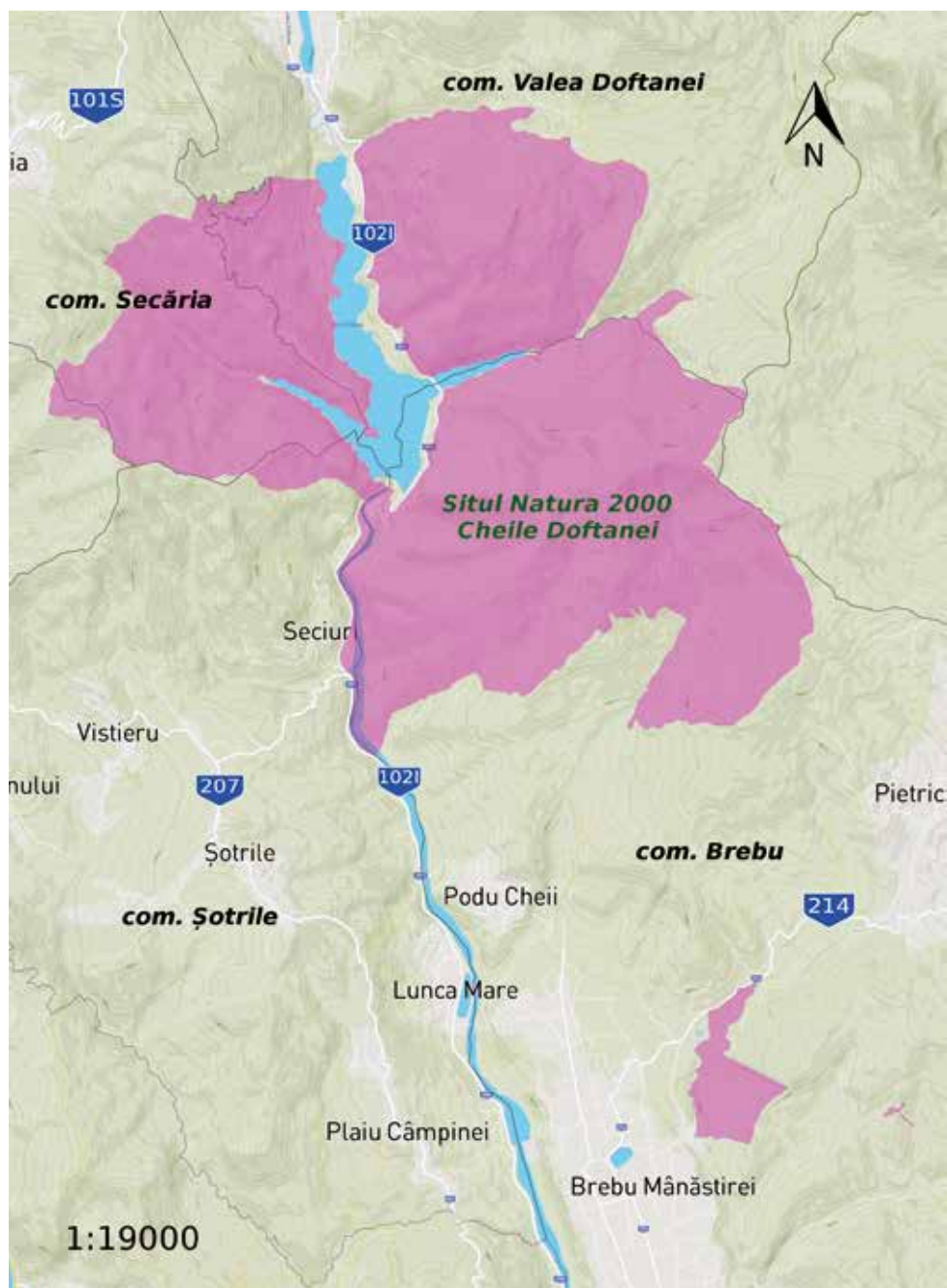
Punctele extremelor	Coordonate geografice (WGS84)	Descriere
Punctul cel mai nordic	45° 16' 46.55"N 25° 44' 53.32"E	Amonte de capătul drumului forestier de pe Valea Vlădișor
Punctul cel mai vestic	45° 15' 7.86"N 25° 41' 32.22"E	O curbă a drumului comunal 2C
Punctul cel mai sudic	45° 11' 7.58"N 25° 46' 55.54"E	Aproape de punctul numit „La Reflector”, pe Plaiul Trândului
Punctul cel mai estic	45° 11' 13.36"N 25° 48' 13.79"E	Pe alunecarea de teren de pe Plaiul Plopișu, în bazinul pârâului Măluroasa

Brebu, Valea Doftanei, Șotriile, Secăria și - într-o foarte mică măsură - al orașului Comarnic, având o suprafață de 2.622,9 ha. Cum spuneam și mai sus, situl este alcătuit din 3 porțiuni: o suprafață mare, de 2.547 ha, una mijlocie de 74 ha și una mică de 1 ha. Porțiunea mare de 2.547, cuprinde 4 culmi ce flanchează simetric lacul de acumulare Paltinu – culmile Secăria (NV), Crăița (NE), Nemernicu sau Netrebnicu (SE) și Piscu Corneanu (SV). Situl are o extindere mai mare spre SE, după culmea Nemernicu urmând Plaiul Râsei, vârful Barbeș și Plaiul Oilor, spre satul Pietriceaua. Porțiunea aceasta include habitatele forestiere, zonele cu grohotișuri (torenți), câteva suprafețe reduse cu fânețe montane, o porțiune limitată din albia râului Doftana și zona cea mai importantă pentru urs și vidră. Această porțiune nu include cheile în conglomerate de la Lunca Mare, cu denumirea de „Cheile Brebu”. De asemenea, situl înconjoară Lacul Paltinu, dar nu include suprafețe acvatice din acesta, nici zona de baraj și dependențe, precum nici zona de agrement din jurul lacului. Porțiunea aceasta cuprinde și 2 văi cu un grad ridicat de naturalitate și cu impact antropic scăzut: văile Secăria și Păltinoasa, văi afluențe de stânga și de dreapta, care alimentează Lacul Paltinu, debușând în apropierea barajului hidro-tehnic. Accesul la această porțiune se face atât din sud, pe drumul județean 102 I, pe la Lunca Mare, cât și din nord, dinspre Trăisteni sau Teșila, pe același drum, sau din nord-vest, de pe drumul județean 101 S Comarnic - Secăria. Se

mai poate ajunge cu mașini de teren din est, pe drumul județean 214 Brebu - Pietriceaua, apoi prin satul Pietriceaua spre vârful Barbeș, pe drumul comunal 4.

Porțiunea mijlocie, de 74 ha, cuprinde un islaz în nord-estul loc. Brebu și o serie de livezi și fânețe de pe Dealul Orățica, până pe Plaiul Trândului, fiind o zonă cu alunecări lente de teren, importante pentru tritonul cu creastă, buhaiul de baltă cu burta galbenă și pentru țestoasa de lac europeană. Tot în această porțiune a fost observat și croitorul cenușiu. Accesul spre această porțiune se face din drumul județean 214, care leagă loc. Brebu de satul Pietriceaua și com. Aluniș înspre est, precum și prin satul Brebu Mănăstirei, pe drumul de pământ care coboară de la cimitirul satului la izvorul „La Saramură”.

Porțiunea mică, de 1 ha, urmărește forma unei alunecări de teren situate pe Plaiul Plopișu, în bazinul hidrografic al pârâului Măluroasa (afluent al pârâului Lupei, la rândul său afluent de stânga al râului Doftana). Această porțiune include o zonă de islaz și de terenuri degradate de alunecarea de teren, fiind importantă pentru speciile dependente de habitate acvatice formate în corpul alunecării active de teren: tritonul cu creastă, buhaiul de baltă cu burta galbenă și țestoasa de lac europeană. La această porțiune nu se poate ajunge decât prin localitatea Brebu, urmând drumul de exploatare forestieră de pe valea Măluroasa preț de 4 km, până în dreptul unui islaz cu o suprafață mai mare, pe care se poate urca până în zona „Râpa Corbului”.

1.2. Geologia zonei sitului ROSCI0283 Cheile Doftanei

Zona sitului Cheile Doftanei este dezvoltată pe roci sedimentare, cu anumite diferențieri între sectorul montan și cel de deal, date de regimul climatic, vegetația, răspândirea faciesurilor litologice și a alternanței acestora în diferite formațiuni. Astfel, roci moi precum gresii, marne, argile, cu intercalații de conglomerate și uneori calcare, conferă, împreună cu modul în care au fost dispuse, anumite caracteristici reliefului. Astfel, succesiunile stratigrafice ale structurilor geologice din zona sitului Cheile Doftanei sunt:

- Pânza de Teleajen (fliș format din gresii în alternanțe cu marne);
- Pânza de Macla (similar pânzei de Teleajen, dar cu argile roșii, verzi, șisturi negre și gresii masive);
- Pânza de Tarcău (strate de Pucioasa cu gresii de Fusaru, în care apar și marne, șisturi argiloase și uneori calcare și gresii de Kliwa cu intercalații de disodile);
- Molasa miocenă: Conglomerate de Brebu, formațiunea de Câmpina (marne, argile, silturi), orizontul marnelor cu tufuri și globigerine, formațiunea breția sării (sare la zi în matrice argiloasă) și formațiunea siltic-nisipoasă (nisipuri, marne, silturi nisipoase).

În zona Secăriei și spre Valea Doftanei apar depozite în ceea ce se numește Digitația de Secăria, încadrate în stratele de Sinaia; depozitele sunt alcătuite din fliș calcaros cu breccii de șisturi crista-

line, iar pe alocuri apare flișul marnos cu calcarenite (Armaș et al., 2003). În această digitație a fost săpată cariera de pe Gâlma (vf. Secăria), încă înainte de 1890, când Anghel Saligny a comandat piatră de aici pentru edificarea podului de la Cernavodă.

1.3. Relieful zonei sitului ROSCI0283 Cheile Doftanei

Munții Grohotișu (din care fac parte gâlmele Crăița și Nemernicu) și Baiului sau Gârbovei (din care fac parte gâlmele Secăria și Corneanu), au un aspect rotunjit și uniform, de clăbucet¹, specific interfluviilor montane dezvoltate pe gresii și conglomerate. Văile însă sunt adesea adânci și înguste, cu versanți cu înclinație mare, precum Valea Secăriei, Valea Vlădișor și Valea Păltinoasa. Clăbucetele sau gâlmele respective sunt adesea brăzdate și de torenți, cu pantă foarte mare și foarte greu accesibili, precum Vâlcelul Corneanu.

Sectorul de deal (din care fac parte cele 2 porțiuni distincte de sit de pe unitatea de relief Dealurile Cosminele) este marcat de prezența formațiunilor mio-pleiocene. Aceste formațiuni s-au depus peste molasa miocenă. Relieful în acest sector se dezvoltă pe marne, gresii și argile, fiind foarte frecvente alunecările de tip areal și de tip limbă (cum

---

¹ Clăbucet este un diminutiv care provine de la arhaismul „clăbăț”. Provine de la sârbescul „klobuc”, care înseamnă căciulă conică mare, realizată din piele de miel sau de oaie.

este chiar alunecarea de teren prinsă în porțiunea cea mai mică a sitului, de pe Plaiul Plopișu). Nu lipsesc din acest sector nici curgerile noroioase.

Râul Doftana prezintă o luncă clar conturată pe parcursul întregii văi, cu excepția defileului Doftanei (în amonte de situl Cheile Doftanei) și Cheilor Brebului (în aval față de sit). La vărsarea unor afluenți au loc acumulări de bolovănișuri, pietrișuri și nisipuri, cum ar fi spre exemplu confluența cu Valea Grecilor, unde conul de dejecție împinge albia minoră a Doftanei spre vest.

1.4. Clima zonei sitului ROSCIO283 Cheile Doftanei

În zona sitului Cheile Doftanei sunt două tipuri de climat: un climat de munte în porțiunea mare a sitului și unul temperat moderat, specific dealurilor joase și înalte din porțiunile mijlocie și mică a sitului. Valorile temperaturilor și precipitațiilor sunt măsurate la stațiile meteorologice Câmpina (pentru zona de deal) și Sinaia (pentru zona de munte), fiind similare și pentru bazinul Doftanei. Astfel, temperatura medie anuală se situează în zona montană a sitului în jurul valorii de 4°C, iar în zona de deal urcă la 8-9°C. În zona de deal cea mai rece lună este luna ianuarie și cea mai caldă lună este iulie. La altitudine mai mare, în zona montană, se observă o deplasare a mediilor lunare: cea mai rece lună este februarie și cea mai caldă august. În zona de deal amplitudinea medie anuală este de 22°C, vădind continentalismul termic,

în vreme ce la munte amplitudinea este mai redusă - 19,5°C (Armaș, 1999). Fenomenele de îngheț-dezghet joacă un rol crucial în dezagregarea rocilor moi (gresii, marne, conglomerate). Media anuală de zile cu îngheț este de 115,5 la stația Câmpina și urcă până la 175,7 la stația Predeal. La deal fenomenele de îngheț apar din octombrie și țin în medie până în aprilie, în vreme ce la munte ecartul se lărgeste cu o lună la ambele capete (devine septembrie - mai). Precipitațiile medii anuale se înscriu în intervalul 780 mm în zona de deal și 960 mm în zona de munte. Există un singur maxim pluviometric în luna iunie și un singur minim pluviometric în luna martie, atât pentru deal, cât și pentru munte, cu valori mai mari în zona de munte. Fenomenele extreme de precipitații, precum ploi torențiale urmate de ploi de durată sau topiri de zăpadă urmate de ploi de durată, suprasaturează solul în apă și umectează stratele de argilă; aceasta, împreună cu erodarea la baza versanților de către cursuri de apă care transferă debitele în exces, conduc la reactivarea sau amplificarea proceselor de versant (alunecări de teren, curgeri noroioase). În timpul lunilor de iarnă majoritatea precipitațiilor cad sub formă de zăpadă (cu excepții notabile în ultimii ani, când se observă chiar o decalare a iernii cu aproximativ o lună). Astfel, la Câmpina numărul mediu al zilelor cu zăpadă este de 120, iar la Sinaia de 160, situația fiind similară și pentru bazinul Doftanei (Armaș, 1999).

1.5. Elemente antropice în zona sitului Cheile Doftanei

Deși o arie naturală protejată ar trebui să cuprindă ecosisteme naturale și seminaturale, situl Cheile Doftanei – așa cum a fost trasat ca limite în anul 2011 – cuprinde o serie de elemente și zone antropizate. Astfel, joncțiunea suprafețelor cuprinse în sit de pe cei doi versanți ai bazinului Doftanei este făcută printr-o porțiune îngustă în aval de barajul Paltinu, cuprinzând curbele drumului județean 102 I și podul peste Doftana. Putem presupune că această joncțiune între gâlmele Nemernicu la est și Corneanu la vest este importantă pentru deplasarea carnivorelor mari, prezente pe ambii versanți, dat fiind că ambii versanți cuprinși în sit au un grad ridicat de naturalețe (păduri de fag, vâlcele). În aval de această joncțiune sunt

cuprinse terenuri cu case din intravilanul comunei Șotriile, satul Seciuri - terenuri aflate între albia minoră a Doftanei și DJ 102 I. Amintim de asemenea și o zonă din amonte de baraj, de pe malul drept al lacului Paltinu, cu terenuri situate în intravilanul comunei Valea Doftanei, satul Teșila, în locul denumit „Pe Vale”. Structuri antropice cu rol în apărarea față de eroziune au fost construite pe cursurile de apă cuprinse în sit: 2 praguri antierozionale pe Doftana în sectorul baraj Paltinu - confluența V. Grecilor - Doftana, 2 praguri antierozionale pe Valea Păltinoasa, 2 praguri antierozionale pe Valea Secăriei și 1 prag pe Valea Vlădișor.

O importantă structură antropică ce străbate de la sud la nord situl Cheile Doftanei, atât în porțiunea mare, cât și în cea mijlocie, este linia electrică aeriană de 400 kV. LEA 400 kV, care leagă nodul

Brazi Vest de Dârste, străbate versanții vestici ai gălmelor Crăița și Nemernicu, dar trec și pe deasupra unui teren din sudul sitului, numit „la Saramură”. De asemenea, există și o linie electrică aeriană de 110 kV care pornește de la barajul Paltinu și se duce în Comarnic.

Alte structuri antropice care apar în interiorul sitului sunt odăile și stânele, cu terenuri pentru nutreț, garduri din nuiele, sârmă și unele clădiri abandonate. Gardurile diferitelor proprietăți din interiorul sitului pot acționa ca obstacole în deplasarea ursului brun, existând uneori chiar accidente.

2. Caracterizare ecologică și biologică a speciilor Natura 2000 din sit

2.1. Croitorul cenușiu (*Morimus funereus*)

În ultimele două secole, practicile de silvicultură au determinat modificarea compoziției în specii vegetale și animale a pădurilor și scăderea cantității și calității lemnului mort. Speciile de nevertebrate (mai ales insecte coleoptere) dependente de lemnul mort sunt indicatori pentru starea habitatelor forestiere. Multe dintre aceste specii sunt în declin, fiind amenințate de modificarea condițiilor de viață prin pierderea habitatelor caracteristice.

Morimus funereus este un coleopter saproxilic (dependent de lemnul mort sau în curs de putrezire; sapos = în putrefacție, din greacă; xylon = lemn). Este o insectă predominant nocturnă, fiind activă mai ales între ora 8 seara și ora 3 dimineața, din martie până la sfârșitul

lui septembrie. Nu poate zbura, spre deosebire de majoritatea coleoptelor. Deși cunoscut drept croitorul stejarului, acest gândac este prezent și în arboretele cu fag, brad, molid, plop, tei, nuc și chiar pe arbuștii de soc și alun până la peste 1200 m altitudine. Este atras de trunchiurile proaspăt tăiate. Masculii manifestă un comportament teritorial, apărându-și trunchiul pe care se află.

Femela depune ouăle sub scoarța trunchiurilor și a crengilor mai groase. Larvele se dezvoltă timp de 2 ani după care intră mai adânc în lemn unde se transformă în pupe și apoi în adulți. Adulții trăiesc până la 2 ani.

2.2. Izvorașul (buhaiul de baltă) cu burta galbenă (*Bombina variegata*)

În România trăiesc două feluri de amfibieni: amfibienii cu coadă (salamandra și tritonii) și amfibieni fără coadă la maturitate (broaștele). Broșcuța *Bombina variegata* este o specie de amfibieni fără coadă (din ordinul Anura), specifică zonelor de deal și de munte. Ea este una dintre cele 2 specii de *Bombinatoridae* de la noi din țară, cealaltă specie fiind tipică pentru mlaștinile și bălțile din zonele de câmpie și dealuri joase (*Bom-*

bina bombina – buhaiul de baltă cu burta roșie). Cele două specii de *Bombina* hibridează acolo unde se întâlnesc – în zona dealurilor joase.

În zona sitului, sunt cunoscute de localnici ca „broscuțe”. Unii localnici le luau în mână și le mângâiau pe spate, pentru a intra în poziția de apărare (poziția „aposematică”): o poziție de arcuire, prin care își expune partea interioară a membrelor anterioare, bărbia și puțin din piept pe de-o parte și partea interioară a membrelor posterioare și zona cloacală pe de altă parte - acestea fiind colorate foarte frumos cu modele de negru pe fond galben aprins. Această expunere are rolul de a avertiza prădătorii asupra toxicității ei.

De dimensiuni mici (până la 5 cm), cu corpul îndesat, izvorașul cu burta galbenă trece neobservat de obicei, datorită camuflajului de pe spate: are culoarea mълului argilos / nisipos pe care stă - cenușiu până la măsliniu, cu pete negre. În schimb, dacă este luată în mâini își ridică bărbia și membrele din față, pentru a-și descoperi modelul frumos de galben cu negru și uneori cu pete albe de pe burtă, ceea ce se traduce prin: „Agresorul, nu mă mânca, pentru că sunt toxică !” Într-adevăr,

glandele sau „negii” de pe spate conțin substanțe foarte toxice. Culoarea galbenă predominantă, iar vârfurile degetelor sunt galbene.

Pielea este aspră și cu negi mari dispuși neregulat, care au un fel de spin cornos în vârf, care dă această asprime. Capul este mai mult lat, decât lung, cu botul rotunjit. Pupilele sunt în formă de inimă. Petele negre de pe partea ventrală (burtă) formează un model unic, individual, cum sunt la noi la oameni amprentele degetelor. Larvele au aproximativ 1 cm lungime a corpului, iar coada are aceeași dimensiune cu corpul. Coloritul este de un cenușiu închis, mai închis decât adulții.

Este sociabilă, indivizi de diferite vârste putând conviețui în același ochi de apă. Masculii se deosebesc de femele prin niște structuri negre și ceva mai umflate pe partea interioară a membrelor anterioare, ce se numesc calozități nupțiale și au rol în reproducere. Se reproduce de mai multe ori în timpul verii, având o strategie aparte: depune puține ouă în fiecare ochi de apă pe care îl întâlnește, astfel încât să crească la maximum șansele de supraviețuire a speciei. Ouăle sunt depuse izolat sau în mici aglomerări, pe fundul apei, fără a fi lipite unele de altele

Bombina variegata este activă atât ziua, cât și noaptea, în ochiuri de apă și bălți de diferite dimensiuni, de la nivelul dealurilor joase (150 m) până la golul alpin (2000 m). Vara, când multe dintre bălțile temporare seacă, se retrage pe albiile râurilor și pâraurilor permanente. Poate folosi orice ochi de apă, chiar și

urma unei copite de vacă, ce s-a umplut cu apă. Se deplasează bine pe uscat și poate coloniza repede bălțile noi (formate de exemplu în fâgașe de drum), efectuând și mici migrații de câteva sute de metri.

2.3. Tritonul cu creastă (*Triturus cristatus*)

Denumit popular sălămâzdră sau triton cu creastă, *Triturus cristatus* este un amfibian cu coadă din familia Salamandridae – din care face parte și salamandra sau șulemendrița (cum este denumită salamandra pe plan local, în zona sitului). Al doilea triton ca mărime din România (după tritonul dobrogean), tritonul cu creastă atinge lungimi de până la 16 cm, femelele fiind ceva mai mari decât masculii. Contrar numelui, femelele nu au creastă, ci aceasta este un atribut strict al masculilor. Spre deosebire de tritonul comun, tritonul cu creastă are creasta întreruptă în dreptul cloacei.

Corpul este oval în secțiune, iar capul relativ lat, aplatizat, cu botul rotunjit. Coadă este la fel de lungă cât corpul sau ușor mai scurtă. Ventral (pe burtă) capul este separat de corp printr-o cută a pielii, denumită cută gulară. Pielea este rugoasă atât pe spate, cât și pe burtă. Pe spate, tritonul cu creastă are culori cu ajutorul cărora se confundă cu mediul în care trăiește: maroniu spre brun închis,

oliv sau chiar negru, cu unele pete verzuie sau negre, uneori foarte bine conturate. Pe părțile laterale prezintă pete albe, ca niște marmoratii de la cap până spre cloacă. Ventral prezintă frumoase nuanțe de galben, uneori portocaliu, cu un model unic individual de puncte negre. Pe laturile cozii prezintă o dungă albă lungă, semănând în repaus cu o frunză de salcie. Femelele prezintă pe partea ventrală a cozii o dungă galbenă. O altă diferență între masculi și femele este că la masculi cloaca este umflată și neagră, iar la femele cloaca nu este umflată și este galbenă. Larvele au branhii externe și au creasta continuă începând din dreptul membrilor anterioare. La capătul cozii au de obicei un firioșor, denumit filament caudal. Prezintă pete negre pe creastă și pe coadă. Membrile sunt lungi și foarte subțiri. Au colorit variabil de la maro-închis la cenușiu deschis.

Tritonul cu creastă are 2 perioade de-a lungul unui an: perioada acvatică (martie - iunie) și perioada terestră (iulie - februarie). Hibernează din octombrie până în martie pe sub pietre, bușteni, frunzar, crăpături ale pământului. În perioada acvatică se reproduce, depunând spre o sută de ouă, într-un mod foarte interesant: femela lipește fiecare ou de o frunză a unei plante acvatice, pe care apoi o îndoiaie, ca să ferească oul de raze ultraviolete și de prădători. Parada nupțială este foarte interesantă la tritoni: masculul își flutură coada și dansează în jurul femelei ca să o atragă. Tritonul cu creastă are nevoie de bălți permanente cu o vegetație bogată, dezvoltată, dar

nu suportă lacurile unde sunt pești prădători. În perioada acvatică, mai ales la ieșirea din iarnă, tritonul cu creastă este extrem de vorace, devorând chiar alte specii de tritoni (tritonul comun). În perioada terestră trăiește în apropierea apelor, consumând insecte, larve de insecte, limacși, păianjeni. În România specia trăiește din zona de câmpie până spre zona montană (1000 m).

2.4. Țestoasa europeană de apă (*Emys orbicularis*)

Țestoasa europeană de apă este una dintre cele 3 specii de țestoase din România, fiind singura specie acvatică de țestoase de la noi. Având carapacea mai puțin bombată (teșită, orbiculară) și plastronul mobil spre deosebire de țestoasele terestre (carapacea nu este unită cu plastronul, ci prinse cu ligamente), *Emys orbicularis* este o specie de țestoasă asociată zonelor umede, din Delta Dunării și până la altitudini de 1000 m.

Emys orbicularis atinge lungimi ale carapacei de max. 24 cm și o greutate de până la 1,5 kg. Specia este monotipică și nu poate fi confundată cu altă specie de țestoase de la noi din țară (eventual se confundă cu țestoasa de Florida, care a început să invadeze habitatele naturale). *Emys orbicularis* trăiește în ape stătătoare sau lin curgătoare, în iazuri, lacuri, brațe moarte de râu, bălți permanente sau temporare, canale de irigații, mlaștini, bazine artificiale, iazuri de pește, cu o anumită structură a vegetației palustre și cu prezența unor locuri de sorire (trunchiuri de arbori căzuți în

apă, maluri cu pantă lină, grinduri de nisip etc.). Specia este activă în general din martie până la sfârșitul lui septembrie, deși a fost observată activă și sub gheață, în decembrie. *Emys orbicularis* se reproduce în martie-aprilie, femelele depunând ouăle în luna mai, în mediul terestru, într-o zonă situată deasupra cotei de inundabilitate, pe o pantă bine expusă către soare și într-un sol în care poate săpa. Incubația ouălelor are loc vreme de 3-4 luni, ecloziunea având loc în toamnă sau în primăvara următoare. *Emys orbicularis* hibernează îngropată în mâl și rareori pe uscat, îngropată în sol. Tolează destul de bine scăderea oxigenului (de ex. sub gheață), putând face schimb de gaze în regiunea gulară și anală, schimb de gaze care oricum în perioada rece este foarte diminuat. *Emys orbicularis* se hrănește cu viermi, moluște acvatice, arahnide, crustacee acvatice, insecte și larvele lor acvatice, pești și alevini de pești, amfibieni și larvele lor, uneori chiar cu mamifere mici.

2.5. Vidra (*Lutra lutra*)

Vidra este un mamifer semi-acvatic, agil și rapid, din familia mustelidelor (dihori, nevăstuici, jderi, samuri) al cărui habitat este determinat de existența lacurilor sau râurilor, de spații pentru adăpost (vegetație, stâncării) și de disponibilitatea hranei (peștele). Numele științific, *Lutra*, are origini foarte vechi, însemnând lup de apă, iar numele de vidră provine din limbile slave.

În general vidrele nu formează populații compacte, nefiind un animal social, ci solitar. Astfel, în lungul țărmului lacurilor se poate găsi un singur exemplar pe o distanță de 2-3 km, iar în lungul râurilor, un singur exemplar pe un sector de 5 km. Adesea, teritoriile indivizilor se pot suprapune, chiar dacă masculii manifestă comportament teritorial. Masculii au teritorii mai vaste decât femelele. Vizuina și-o amenajează în maluri, în diverse cavități formate între rădăcini, grămezi de pietre sau lemne sau efectiv săpată în solul moale de pe marginea apelor. Activitatea vidrei este predominant nocturnă, fiind influențată de activitatea prăzii. Sunt active pe toată perioada anului.

Principala hrană a vidrei este peștele, în proporție de până la 80%, urmând specii de amfibieni, reptile (șerpi de apă), păsări, mamifere acvatice, insecte acvatice, crustacee și alte nevertebrate. Vidrele ating maturitatea sexuală în jur de 2 ani. Împerecherea are loc la sfârșitul ierni sau primăvara devreme și pot avea între 1 și 5 pui. Speranța de viață este în jur de 17 ani.

2.6. Ursul brun (*Ursus arctos*)

Ursul brun este un animal masiv, atingând până la 440 kg, iar media fiind situată în jurul valorii de 270 kg. Toamna, când se pregătește de iernare crește semnificativ în greutate, iar cea mai mică greutate o are primăvara, când iese de la iernat. Lungimea părului de vară variază între 4-6 cm, iar cel de iarnă atinge 8-9 cm. Culoarea părului poate varia de la cenușiu-brun la brun închis și uneori chiar aproape de negru. Unii urși tineri prezintă un fel de guler incomplet: o pată albă în zona gâtului, pe care o pot păstra uneori toată viața. Năpârlește în lunile iunie-iulie. În natură trăiește până la 35 de ani. Semnele activității ursului brun într-o anumită zonă sunt: lăsăturile (excrementele), zgârieturile pe arborii căzuți, urmele imprimate în solul moale sau zăpadă.

Ursul este un animal omnivor, consumând primăvara iarba grasă a pășunilor de munte, vara fructe de pădure (zmeură, mure, coarne, fragi și afine), fructe de scoruș, iar toamna jir și ghindă și adesea fructe din livezile oamenilor. Ca hrană animală consumă larve de furnici,

insecte, râme, limacși, faguri de albine (sălbatică sau domestică). Unii urși năvăliți la carne pradă mistreți, cerbi și căprioare slăbite spre finele iernii sau produc pagube la stâne și gospodării. Ursul iese după mâncare la apus și noaptea, ziua odihnindu-se în vreun desigur de pădure. Ziua umblă numai în locurile foarte sălbatică și liniștite, precum și în perioada de împerechere (iulie). Ursoaica fată în ianuarie-februarie 1-3 pui, care devin independenți la 1 an și jumătate sau 2 ani. Ursul nu este sociabil, umblând singur, cu excepția perioadei de împerechere (iulie) și a unor aglomerări de indivizi în unele zone bogate în hrană toamna, când trebuie să câștige mult în greutate. Ursul nu hibernează, ci are un somn de iarnă, din care se poate trezi oricând, dacă vremea este favorabilă. Folosește pentru bârlog adâncituri în stânci sau pământ, îngrămădiri de arbori doborâți sau chiar scorburi în arbori foarte bătrâni, bârlogul fiind amplasat de obicei pe versanți sudici, mai feriți de vânt și cu surse de apă în apropiere. Ursul are nevoie de foarte mult spațiu de hrănire, putând efectua migrații de

toamnă pe distanțe de sute de kilometri. Spațiul pe care îl ocupă un urs brun începe de la 25 km² (ursoaicele) și urcă în cazul masculilor spre 100 km² și chiar mai mult, fără însă a fi foarte teritorial în raport cu alți urși.

2.7. Alte specii importante

Formularul standard al sitului Cheile Doftanei menționează și alte specii prezente în sit. Astfel, feriguța *Asplenium ruta-muraria* este specifică pereților însoriți și mai uscați ai cheilor și versanților calcaroși, intrând și în componența habitatului 8210 Versanți stâncoși cu vegetație chasmoftică pe roci calcaroase. Între plantele medicinale amintim cătina (*Hippophae rhamnoides*) - prezentă în special pe râpele alunecărilor de teren și pe solurile erodate, dumbățul (*Teucrium chamaedrys*) - prezentă pe pajiști montane sau la margini de pădure. Planta *Thymus pullcherimus* (cimbrișor) poate fi întâlnită pe fânețele montane de pe Crăițe, Secăria și Corneanu. Delicatele flori de saxifrage galbene (*Saxifraga corymbosa*) cresc în fisurile rocilor și pe grohotișuri. Murul (*Rubus caesius*) crește în parcelele forestiere proaspăt exploatate, sub linia electrică aeriană de 400 kV Brazi - Dârste, în luminișuri și la lizierele pădurilor. Sânziencele (*Galium molugo*) și vinarița (*Asperula rumelica*) fac parte din flora specifică pădurilor de fag. Tot pe râpe și pietrișuri, precum și pe pajiști mai uscate cresc și rechia (*Reseda lutea*) - un bun calmant natural, dar și colorant natural pentru lână, gușa porumbelului (*Silene*

nutans ssp. dubia), *Sesleria heuffleriana* și drobul de munte (*Chamaecytisus hirsutus*). Țintaura (*Centaurea biebersteini*) este o plantă ruderală, care crește pe margini de drumuri, pe prundiș, pe terenuri degradate, destul de răspândită în locurile deschise din sit. Clopoștii (*Campanula sibirica*) sunt specifici luminișurilor cu drenaj bun, pantelor cu roci calcaroase la zi, versanților cu expunere sudică. Iarba *Brachypodium sylvaticum* este specifică ecosistemelor forestiere și crește pe soluri neutre sau calcaroase, bine drenate. Iarba *Melica ciliata* este utilizată pentru aspectul ei și ca plantă ornamentală, fiind specifică solurilor bine drenate, afânate, în zonele însorite. În zonele umbrite, cu soluri încărcate în umiditate crește norocelul sau *Sedum telephium*. Orhideea *Epipactis helleborine* este specifică ecosistemelor pădurilor de foioase, preferând zone umbrite și cu umezeală ridicată. Tot în ecosistemele de pădure mai întâlnim și umbeliferul *Cnidium siliaifolium*.

În râul Doftana se mai pot găsi pești, precum mreana vânătă (*Barbus petenyi*), cleanul (*Squalius cephalus*), zglăvoaca (*Cottus gobio*), cuțitoaia sau nisiparița (*Cobitis taenia*). Pe pârâul Lupa poate fi observat grindelul (*Nemacheilus barbatulus*).

Broaștele *Rana dalmatina* (broasca roșie de pădure) și *Rana ridibunda* (broasca mare de lac) – separate de curând din punct de vedere sistematic (genul *Rana* a rămas doar pentru broaște roșii, broaștele verzi de lac fiind încadrate acum în genul *Pelophylax*) - au

Rana dalmatina (Broasca roșie de pădure)

în denumirea lor populară descrierea ecologiei lor. *Lissotriton vulgaris* (tritonul comun) este o specie euritopă, fiind prezent atât în bălțile din zona de deal, cât și în cea de munte, atât în spații deschise, cât și în pădure. *Salamandra salamandra* (salamandra) este specifică pădurilor de fag și de amestec din etajele de deal și de munte.

Ornitofauna are o seamă de reprezentanți în situl Cheile Doftanei. În zona de deal întâlnim mai ales în livezile de pe Orășica țicleni (*Sitta europaea*), ciocănitori (*Dendrocopos major*), mierle (*Turdus merula*), cinteze (*Fringilla coelebs*), sturzi (*Sturnus vulgaris*), sturzi de vâsc (*Turdus viscivorus*), ghionoaie verde (*Picus viridis*), cucul (*Cuculus canorus*), corbi (*Corvus corax*), șorecari (*Buteo buteo*), huhurezi (*Strix aluco*), cucuvele (*Athene noctua*). Pe prundișul Lupei și al Doftanei putem observa adesea codobaturi sau codobățe (*Motacilla alba*). În pădurile de fag putem auzi gaițe (*Garrulus glandarius*), putem observa cinteze (*Fringilla coelebs*) și pițigoii albaștri

(*Parus caeruleus*), pițigoi mare (*Parus major*), măcăleandru (*Erithacus rubecula*), alunari (*Nucifraga caryocatactes*), în plantațiile de molid și în pădurile de amestec putem auzi ciocănitorea neagră (*Dryocopus martius*).

În coronamentul făgetelor pot fi întâlnite veverițe (*Sciurus vulgaris*) și pârși, precum pârșul mare (*Glis glis*) și pârșul de alun (*Muscardinius avellanarius*).

2.8. Ciuperci, plante medicinale și fructe de pădure

Doftănenii au utilizat încă din vremuri imemorabile flora locală, fie în interes gastronomic, fie medicinal.

O activitate plăcută, cu iz de recreere, are loc și în zilele noastre: mersul la cules de ciuperci. Localnicii celor patru comune care au suprafețe incluse în sit merg adesea în familie la cules de bureți negri, roșiori și păstrăvi (ciuperci din genul *Pleurotus* care cresc pe trunchiurile foioaselor), ghebe (ciuperci din genul *Armillaria* care cresc pe cioate sau pe sol în pădurile de foioase), bureți iuți (*Lactarius piperatus*), lăptuci și rășcovi (din genul *Lactarius*). Gospodinele folosesc ciupercile culese pentru a găti tocănițe de ciuperci, dar și pentru a le pune în conserve, fie la murat, fie sub formă de zacuscă cu ciuperci.

Plantele medicinale cele mai răspândite în situl Cheile Doftanei sunt: plămânărică (*Pulmonaria officinalis*), care apare primăvara devreme, la fel ca podbalul (*Tussilago farfara*) - ambele fiind căutate pentru tratarea bronșitelor și a gripelor, chimionul (*Carum carvi*) – utilizată

Tussilago farfara (podbalul)

Primula officinalis (ciuboțica-cucului)

Pulmonaria officinalis (plămânărică)

Toponime - dovada prezenței anumitor specii

Mai multe toponime confirmă prezența în trecut a unor specii de plante sau animale sălbatice în zona sitului. Astfel, toponimul **Brebu** provine de la vechiul nume dat castorului: breb, brebi, fapt confirmat atât de localnici mai bătrâni, cât și de istorici (Gratie, 2002). Localnicii bătrâni, care au prins perioada interbelică, spuneau că brebii ar fi avut vizuini pe malurile pâraielor Negoesii, Purcarului și Coadă Lacului, sub sălcii pletoase (Gratie, 2002). Alte 6-7 toponime din țară confirmă distribuția largă a castorului în zona de deal și câmpie: Brebu (jud. Dâmbovița), Brebu nou (Caraș-Severin), Brebi (jud. Sălaj), Breb (jud. Maramureș), Brebina (jud. Mehedinți și jud. Teleorman). Castorul (*Castor fiber*), reintrodus de curând cu succes în fauna țării pe râurile Olt, Mureș și Ialomița, este la ora actuală ocrotit prin Directiva Habitata (92/43/CEE), fiind specie pentru a cărei conservare se desemnează arii speciale de conservare. **Valea Lupei**, valea Lupului sau Valea Lupoaiței (toate trei variantele fiind de regăsit în hărți și în denumirile folosite de localnici) confirmă un amănunt comportamental al lupului: deplasarea acestuia pe albia cursurilor de apă. Legenda spune însă că pe cursul de apă respectiv s-ar fi înecat o lupoaică și de acolo i-a rămas numele de Valea Lupei (Gratie, 2002). **Puntea Lupilor** din sudul satului Șotrile confirmă răspândirea lupului și în zona de deal, puțin mai la vest față de limita sudică a sitului. **Piscul Leurzii** confirmă prezența leurzii (*Allium ursinum*) - o rudă a usturoiului - și probabil faptul că piscul era înainte împădurit. **Pădurea Teiș**, care este mai la sud de limitele porțiunii mari a sitului, cuprindea în trecut o pădure de

stejar sau gorun cu tei, care a fost tăiată în vremea comunismului, fiind înlocuită cu o plantație de pin și alte specii de esență moale. **Păltinet, Paltinu, Păltinoasa** confirmă prezența paltinului sau arțarului de munte (*Acer pseudoplatanus*) ca specie accesorie, care nu formează masive forestiere, dar este prezentă alături de fag. **Valea Fiarelor**, care coboară din Plaiul Boncu și se varsă în Doftana în dreptul versantului vestic al Nemernicului (cuprins în sit), provine probabil tot de la obiceiul unor carnivore mari de a coborî sau urca pe albia cursurilor de apă. **Plaiul Rasei sau Râsei** ar putea proveni de la prezența râsului sau „râsului pădurii” cum îi mai spun localnicii. **Valea Zglâmboaca** sau Gâlboaca, care se află între porțiunea mijlocie și porțiunea mică ale sitului Cheile Doftanei, amintește de zglăvoc (*Cottus gobio*), care este o specie de pește specifică cursurilor de apă cu fund pietros din zona de deal și de munte. **Plaiul Plopișu** confirmă prezența plopului alb (*Populus alba*), specific pentru zonele cu soluri îmbibate cu apă. **Râpa Corbului** – în apropierea căreia se află porțiunea mică a sitului Cheile Doftanei – dovedește prezența corbilor și în trecut (*Corvus corax*). **Punctul „Ursu-Tocile”** de pe drumul comunal DC 3, care leagă satul Brebu Mănăstirei de satul Pietricea, dovedește prezența ursului brun în zonă din vremuri de demult. Dintre toate speciile amintite mai sus doar castorul este dispărut din zonă; toate celelalte specii pot fi observate și astăzi în zona sitului. Astfel de toponime apar ca urmare a unei prezențe cu caracter cvasi-permanent a animalului respectiv, nu ca urmare a unei treceri sau a unui pasaj ocazional.

împotriva balonării, cicoarea (*Cicorium intibus*) utilizată pentru reglarea funcțiilor renale și hepatice, ciuboșica cucului (*Primula officinalis*) utilizată în tulburări gastro-intestinale și renale, osu-iepurelui (*Ononis spinosa*) utilizat ca diuretic și detoxifiant, țintaură (*Centaureum umbellatum*) utilizată în combaterea febrei, detoxifiere, în tulburări stomacale, în diabet, sunătoare (*Hypericum perforatum*) utilizată ca agent antiseptic, cicatrizant, antiinflamator, dar și pentru vasodilatație, coada șoricelului (*Achillea millefolium*), trei-frați-pătați (*Viola tricolor*) cu efect diuretic și depurativ, păducel (*Crataegus monogyna*) utilizat pentru afecțiuni ale inimii și pentru reglarea tensiunii, cornul (*Cornus mas*) utilizat în afecțiuni digestive, coada calului sau coada mânzului (*Equisetum arvense*) utilizat ca antihelmintic și ca febrifug, fragul (*Fragaria vesca*) utilizat pentru combaterea diareei și ca diuretic, mestecănuș (*Betula pendula*) a cărui sevă se utilizează ca tonic general și în combaterea reumatismului și litiazei renale, dar și ca un veritabil citostatic natural, mușetelul (*Matricaria chamomilla*) cu celebrele proprietăți antiseptice și bactericide, pătlagina (*Plantago major*) utilizată pentru reglarea tensiunii, tratarea ulcerului gastric și a bronșitelor, pelinul (*Artemisia absinthium*) prezentă pe prundișul Doftanei și pe alte soluri nisipoase uscate, recomandat pentru afecțiunile hepatice, salcia (genul *Salix*) cu proprietăți antitermice, dar și antireumatice bune, șovârvul (*Origanum vulgare*) utilizat în tratarea bronșitelor și în afecțiuni digestive, cimbrisorul (*Thymus*

comosus) prezent pe fânețele montane are proprietăți antiseptice pulmonare și intestinale, antitusice, expectorante (numit și antibioticul săracului) și multe altele. Localnicii culeg și astăzi aceste plante cu rol medicinal și tonic din pajiștile, poienile și pădurile din bazinul Doftanei. Mulți dintre ei însă își validează și completează cunoașterea tradițională orală cu ghiduri moderne de plante medicinale.

Fructele de pădure prezente în sit sunt: frăguțele, zmeura, murul, cătina, măceșul, păducelul, cornul, socul. Primele trei reprezintă și o resursă delicioasă căutată de ursul brun, unele dintre conflictele dintre urși și oameni fiind la cules de fructe de pădure. Ultimele cinci au în special proprietăți curative, fapt pentru care erau folosite sub formă de ceaiuri, tincturi, sucuri naturale (cătina). Sunt pensuni în Valea Doftanei și Brebu care au în meniul lor sirop natural de cătină, ca o continuare a tradiției medicinei populare din zonă, dar și variate feluri de dulcețuri și șerbeturi din fructe de pădure. Festivalul Dulceții de la Brebu din luna octombrie este o ocazie excelentă de a cunoaște gastronomia locală și rețetele delicioase de ciuperci murate, zacuscă cu ciuperci, siropuri, dulcețuri și șerbeturi din fructe de pădure.

2.9. Specii de interes cinegetic

În zona sitului Cheile Doftanei trăiesc în pădurile din zona de deal (Voila, Măluroasa, Lacoviște, Plaiu Boncului, Piscu Rinichiu) și pădurile din zona de munte (Fundătura, Nemernicu, Barbeș, Păltinet, Crăița, Vlădișor, Secăria, Corneanu)

cervide precum căpriorul (*Capreolus capreolus*) și cerbul (*Cervus elaphus*), apoi mistrețul (*Sus scrofa*), iepurele (*Lepus europaeus*). Dintre mustelide pot fi întâlnite în zona sitului nevăstuica (*Mustela nivalis*), dihorul (*Mustela putorius*), jderul de copac (*Martes martes*), viezurele (*Meles meles*). Carnivorele sunt reprezentate de pisica sălbatică (*Felis sylvestrus*), lupul (*Canis lupus*), râsul (*Lynx lynx*) și bineînțeles ursul (*Ursus arctos*), de care am vorbit și mai sus. De curând a fost observat în zonă și șacalul (*Canis aureus*), venit din sud-estul țării. Fiind un prădător euritop² și foarte abil, dar și dificil de vânat, s-a observat o extindere a arealului său, inclusiv către zonele de deal și munte din Vrancea, Buzău și Prahova. Vulpea (*Vulpes vulpes*) – alt canid extrem de abil și euritop – este probabil cel mai des întâlnit carnivor din zona sitului. Dintre speciile de păsări de interes vânătorească în zona sitului vor fi existat ierunca (*Tetrastes bonasia*) și cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*). La ora actuală aceste două specii s-au retras în zone mai sălbatice din nordul bazinului Doftanei (Prișcu, Valea Neagră). Fazanul (*Phasianus colchicus*) și potârnichea (*Perdix perdix*) mai pot fi întâlnite în zona de deal a sitului și pe plaiurile învecinate.

---

²Euritop = organism care tolerează variații mari ale factorilor de mediu și astfel poate coloniza o multitudine de habitate sau biotopuri diferite (de exemplu, poate fi găsit de la câmpie până pe pajiștile alpine).

3. Caracterizare ecologică și biologică a habitatelor Natura 2000 din sit

3.1. Ecosistemele sitului Cheile Doftanei

În ceea ce privește ecosistemele, situl prezintă o diversitate relativ redusă datorită dominanței făgetelor. Pajiștile sunt secundare, rezultate în urma defrișărilor din trecut, terenurile agricole sunt mici și fragmentate, iar rețeaua hidrografică este săracă. Lacul Paltinu, lac de baraj, este situat în afara sitului. Ca urmare a scăderii numărului de animale care folosesc pășunile se observă o tendință de extindere a păducelului (*Crataegus monogyna*), specie care urmează același tipar de răspândire, în condițiile unei zone submontane, ca sălcioara (*Elaeagnus angustifolia*) în zonele de câmpie.

În sit sunt reprezentate următoarele tipuri de ecosisteme:

A. Ecosisteme terestre:

Ecosisteme forestiere naturale

- Păduri de fag – dominante în sit
- Păduri de fag în amestec cu carpen sau stejar
- Păduri de amestec – fag și molid

Ecosisteme de pajiste

- Pajiști meso-higrofile – în principal fânețe
- Vegetația care formează o bordură în lungul pâraielor sau scurgerilor permanente pe versanți, cu

Petasites album

Ecosisteme de tufărișuri

- Tufărișuri cu cătină albă și păducel
- Ecosisteme agricole – terenuri cultivate
- Ecosisteme de buruienișuri – comunități ruderales, lungul drumurilor, terenuri virane, curți, cărări, margini de drum, islazuri
- Ecosisteme urbane
- Ecosistemele căilor de transport

B. Ecosisteme acvatice:

Ecosistemul lotic Doftana

Ecosistemele afluenților (Vlădișor, Secăria, Păltinoasa, Corneanu, Grecilor, Valea Rea, Lupa)

Ecosisteme lentic

- Bălți naturale
- Bălți amenajate
- Iazuri rezultate din alunecările de teren
- Zone umede temporare (zone înmlăștinite cu pipirig).

3.2. Ecosisteme forestiere. Făgete.

Făgetele sitului Cheile Doftanei trebuie înțelese atât ca structură, cât și ca importanță în contextul pădurilor de fag din România și Europa, fiind parte componentă a complexelor de habitate forestiere.

Pădurile de fag din Europa sunt data-te anterior Cuaternarului. Cercetările de genetică au arătat că făgetele din Europa centrală și de est s-au format odată cu înaintarea populațiilor care, în perioada ultimei glaciațiuni au supraviețuit în refugii. După ultima glaciațiune fagul a devenit abundent în Europa.

Ciclul de regenerare al unei păduri de fag durează între 250 și 300 ani (și chiar mai mult) și include perioada de creștere, fructificare, îmbătrânire, moarte și descompunere. Pădurea se menține în continuare atâta timp cât este ferită de o activitate antropogenă excesivă și desigur, atâta timp cât se mențin condițiile climatice (fără a depăși un nivel de variație care să ducă la modificări drastice ale parametrilor caracteristici – temperatură, umiditate, proprietăți ale solului).

Se estimează că în pădurile de fag trăiesc până la 6.000 specii de nevertebrate și vertebrate, multe dintre acestea confruntându-se cu riscul extincției. Diversitatea condițiilor abiotice este un factor favorizant pentru menținerea speciilor de faună. De altfel, în 2017 a fost desemnat un sit UNESCO de patrimoniu mondial pentru ocrotirea

făgetelor naturale de-a lungul Carpaților, cu suprafețe de păduri de fag naturale din 12 țări europene, inclusiv România. Situl UNESCO se numește „Păduri de fag antice și primitive din Carpați și alte regiuni ale Europei”.

În situl Cheile Doftanei făgetele se caracterizează în general prin menținerea în stadii relativ tinere datorită exploa-tărilor care au avut loc în mare parte înainte de anul 2011, doar zone mai puțin accesibile (de pildă pante de peste 45°, terenuri foarte accidentate) păstrând cel puțin aspectul de pădure seculară. Cu toate acestea, pădurile de fag sunt foarte valoroase, în context național și european, iar contribuția lor la diversi-tatea genetică a făgetelor în general este foarte importantă. Ecosistemele de tip făget din situl Cheile Doftanei au câteva caracteristici comune:

- O distribuție a vârstelor arborilor care arată predominanța exemplarelor de vârstă mijlocie, exemplarele bătrâne, de peste 100-120 ani reprezentând 25-30%. Înălțimea arborilor maturi este cuprinsă între 25 și 30 m.
- Coronamentul nu este compact și oferă suficiente insule de lumină care

Dentaria glandulosa

Symphytum cordatum

permit dezvoltarea vegetației ierboase. În general, făgetele au un aspect deschis, sunt prea puțin întunecoase.

- Lemnul mort (buturugi, trunchiuri întregi, crengi, fragmente mai mărunte, frunze căzute) se găsește în cantități variabile fiind mai abundent în zonele care au fost exploatate cu ceva timp în urmă, dar nedepășind valori de 1 m³ la hectar. Spre malul râurilor care curg prin sit (mai ales Păltinoasa și Secăria) lemnul mort este umed și se observă colonizarea cu alge, licheni și ciuperci în cantitate mare. În zonele mai uscate lemnul mort este atacat de insecte xilofage ori saprofage – furnici, viespi de lemn, coleoptere. Galerile săpate de aceste insecte sunt pline de rumeguș fin, galeriile măresc porozitatea lemnului și favorizează acumularea umezelii. Trunchiurile căzute și ajunse în faze mai avansate de descompunere sunt colonizate de colebole, larve de tipulide (țânțăroi) și râme.
- Stratul arbuștilor este slab dezvoltat fiind dominat de lăstăriș și puieti de fag.
- Stratul ierbos este dominat de o floră de mull, caracteristică, prezentând variații sezoniere în privința gradului de acoperire a solului; primăvara se remarcă adevărate câmpuri de *Dentaria glandulosa*, iar ceva mai târziu *Galium odoratum* și *Symphytum cordatum* formează aglomerări de câțiva metri pătrați.
- Litiera are o grosime de câțiva centimetri la începutul primăverii și

ajunge, toamna, la 10-12 cm. Solul de sub litieră se găsește în diferite faze de formare în funcție de eficiența proceselor de descompunere și de nivelul de umiditate.

- La nivelul întregului sit se remarcă o structură mozaicată a făgetelor, dar această structură este – cu excepția făgetelor inaccesibile – de natură antropogenă, fiind determinată de diferitele stadii de regenerare după exploatarea masei lemnoase.

3.3. Ecosisteme acvatice Ape curgătoare Râul Doftana și afluenți

Sectorul râului Doftana cuprins în perimetrul sitului se caracterizează printr-un curs tipic zonelor submontane - deluroase, cu variații importante de debit determinate mai ales de aportul inegal de apă din lacul Paltinu. Râul curge pe un substrat de gresii și argile ceea ce determină instabilitatea habitatelor și microhabitatelor bentonice și ca urmare o faună relativ săracă. Doar din loc în loc apar pe suprafețele inferioare ale bolovanilor și pietrișului larve de efemeroptere din genul *Baetis* și căsuțe ale larvelor de trihoptere din genul *Hydropsyche*. În special primăvara râul are aspect mâlos, iar la ape mari cantități mari de aluviuni se depun pe plajele de pietriș.

Dintre afluenți, cei mai importanți sunt **Păltinoasa** și **Secăria** în zona montană și **Lupa** în zona de deal. Ceilalți afluenți au debit important doar primăvara, în sezonul cald debitul reducându-se foarte mult.

Secăria curge printr-o vale îngustă, cu pereți instabili formați din gresii și argile. Datorită reducerii efectului de protecție manifestat de arbori (fag) ca urmare a exploatării masei lemnoase, au loc frecvent prăbușiri de fragmente în albie. Fauna bentonică este mai bogată decât în Doftana, habitatele dure fiind populate de larve de plecoptere, efemeroptere, trihoptere și diptere. Peștii lipsesc. Cursul apei este fragmentat de două praguri de beton. La vărsarea în lacul Paltinu râul formează o plajă largă, argiloasă-nisipoasă.

Păltinoasa are aceleași caracteristici ca Secăria, doar valea este ceva mai largă. Sunt prezente de asemenea praguri de beton, care apără față de eroziunea regresivă, dar împiedică migrația peștilor în amonte.

În zona de deal a bazinului hidrografic al Doftanei, cel mai important afluent al Doftanei este pârâul **Lupa** – afluent de stânga. Străbătând strate moi, de fliș (alternanțe de gresii, argile, marne, nisipuri, pietrișuri), pârâul Lupa declanșează alunecări lente de teren de tip delapsiv. Acest fenomen are o importanță covârșitoare pentru modelarea versanților și existența habitatelor

Râul Doftana

acvatice temporare și permanente, dar și pentru aportul de nutrienți în ecosistemele de luncă din aval. Astfel, amfibienii și reptilele care depind de habitate acvatice, beneficiază de adevărate rețele de bălți temporare și permanente pe islazurile și dealurile văii Lupa.

Ape temporare. Formate mai ales în urma topirii zăpezii, acestea reprezintă habitate importante pentru amfibieni. Datorită terenului în pantă, în cea mai mare parte a sitului, în pădurea de fag, dar și pe flancurile alunecărilor de teren de tip limbă, se formează mici pâraie temporare, în lunile martie și aprilie, pâraie care sapă fâgașe între pante și produc mici acumulări de apă temporare. De asemenea, pe versanții împăduriți mai apar primăvara izvoare limnocrene, unde își depun ponta salamandrele și broaștele roșii de pădure și unde se adapă fauna. Pentru ceilalți amfibieni sunt însă adesea mai importante bălțile temporare formate pe drumurile forestiere, în șanțurile de scurgere sau în urmele lăsate de utilajele de transport.

Pârâul Lupa - declanșator al alunecărilor de teren din porțiunea mijlocie a sitului

Secăria - curs prin vale îngustă și plaja formată la vărsare în L. Paltinu

Păltinoasa, cursul mijlociu și prag de beton

Baltă permanentă lângă Brebu

Un curs de apă cu pantă foarte mare, cu maluri foarte abrupte și aproape imposibil de parcurs cu piciorul este vâlcetul Corneanu. Apa dăltuiește în stratele de gresii și marne o vale foarte abruptă cu o serie de cascade spectaculoase.

Bălți permanente. Sunt corpuri de apă de mici dimensiuni, cu suprafața de câteva zeci de metri pătrați până la câteva sute de metri pătrați, cu vegetație acvatică și palustră caracteristică. Nivelul apei scade în sezonul cald păstrând totuși un nivel minim. Din primăvară, suprafața unora dintre bălți se acoperă cu un strat aproape compact de lintiță, mълul intră într-un proces de descompunere anaerobă, favorizat și de resturile vegetale care se depun. Bălțile permanente din sit sunt cruciale pentru reproducerea amfibienilor ocrotiți la nivelul sitului: larvele (mormolocii) trebuie să aibă timp să ajungă la metamorfoza în adulți, deci le trebuie o hidroperioadă mai lungă (de obicei până în iunie-iulie).

3.4. Habitatele Natura 2000 din situl ROSCI0283 Cheile Doftanei

Habitatele reprezintă areale terestre sau acvatică care se disting prin anumite caracteristici geografice, abiotice și biotice naturale sau seminaturale, conform definiției Directivei Habitare 92/43/CEE. Mai pe înțeles, habitatele reprezintă vegetație naturală (asociații vegetale), specifică pentru anumite stațiuni (sau biotopuri), caracterizate prin: factori climatici, altitudine, relief, substrat geologic, tip de sol, orientarea versanților etc. Astfel, la nivelul UE s-a realizat o clasificare fitocenologică³, listată în anexa I a Directivei Habitare. Fiecare

³Fitocenologie = ramură a botanicii care studiază asociațiile vegetale (fito- = plantă, koinos = comun)

habitat Natura 2000 (listat în anexa I a Directivei Habitare) are un cod alcătuit din 4 caractere alfanumerice. Habitare Natura 2000 prioritare sunt listate în anexa I a Directivei Habitare cu *, ceea ce imprimă un management mai strict sitului Natura 2000 care găzduiește un astfel de habitat și o atenție sporită, fiind vorba despre un habitat amenințat cu dispariția la nivel european.

Habitatul 91V0 (Păduri dacice de fag *Symphyto-Fagion*) este reprezentat de fâgete compacte, cu foarte puține exemplare de brad și molid sau carpen. Dintre speciile stratului ierbos, câteva aparțin categoriei endemitelor dacice și daco-balcanice: *Cardamine glanduligera*, *Pulmonaria rubra*, *Symphytum cordatum*.

Habitatul 91V0 ocupa cea mai mare parte a sitului și este caracterizat de o relativă uniformitate. Specia edificatoare este *Fagus sylvatica*. În funcție de perioada de exploatare se observă parcele relativ tinere (40-60 ani) și parcele cu exemplare de peste 100 ani, ca și parcele amestecate în privința vârstelor. Stratul arbustiv este format în principal din lăstăriș de fag, care formează uneori aglomerări compacte.

Stratul ierbos este bine reprezentat: *Pulmonaria rubra*, *Symphytum cordatum*, *Cardamine glanduligera* (*Dentaria glandulosa*), *Asarum europaeum*, *Galium odoratum*, *Euphorbia carniolica*, *Oxalis acetosella*, *Ranunculus carpathicus*, *Geranium robertianum*, *Actaea spicata*, *Sanicula europaea*, *Myosotis sylvatica*, *Adoxa moschatellina*, *Athyrium*

Geranium robertianum

Galium odoratum

Luzula luzuloides

Symphytum cordatum

felix-femina, *Impatiens noli-tangere*, *Carex pendula*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Stellaria nemorum*, *Mercurialis perennis*.

Distribuția stratului ierbos este heterogenă, depinzând de gradul de acoperire realizat de coronament, dar și de morfologia terenului, foarte vălurit, cu multe pante și văi adânci. Astfel, în partea inferioară a văilor adânci, stratul ierbos este foarte rarefiat, doar macromicetele fiind frecvente. Litiera este groasă, 3-5 cm, foarte umedă, solul de asemenea foarte umed, granular. Cel puțin în câteva din aceste văi se formează mici mlaștini, în

care materialul detritic grosier se depune în cantități mari. În aceste zone sunt puțini lăstari, iar exemplarele de *Fagus sylvatica* ating peste 70 cm în diametru și înălțimi de 35-40 m.

Habitatul 9110 (Păduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*) este mai puțin răspândit între habitatele forestiere din sit, fiind caracterizat de mai multe asociații vegetale.

Pădurile de *Luzulo-Fagetum* se dezvoltă pe soluri acide, sărace în nutrienți. Specia dominantă este *Fagus sylvatica*. Prezența lemnului mort (detritus grosier) este un indicator pentru calitatea habita-

tului. Datorită coronamentului compact care umbrește solul, stratul ierbos se dezvoltă adesea mozaicat. Substratul geologic favorabil din sit este constituit în principal din gresii.

Acest habitat reprezintă stadiul final al succesiunii fâgetelor.

Pădurile de tip *Luzulo-Fagetum* trec continuu spre *Symphyto-Fagetum* și *Asperulo-Fagetum* (și invers), această ultimă asociație fiind caracteristică solurilor calcaroase cu floră de mull.

În sit se observă intercalarea zonelor de 9110 între zonele cu 91V0, mai ales acolo unde pantele se aplatizează și gresiile ies la suprafață. Pe gresii se dezvoltă briofite, formând covoare compacte.

Habitatul 9130 (Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*). Stratul arborilor este dominat de *Fagus sylvatica*, completat de carpen, cu rare exemplare de jugastru, la baza pantelor. Stratul arbuștilor este format din *Crataegus monogyna*, *Cornus sanguinea*. Stratul ierburilor formează petice dense, cu *Melica uniflora*, *Dentaria*, *Lamium galeobdolon*, *Galium odoratum*.

Habitatul 91E0*

Și acest habitat este prezent sub forma unor porțiuni intercalate între zonele cu 91V0 și contribuie la menținerea heterogenității forestiere a sitului.

Habitatul 9170 (Păduri de stejar cu carpen de tip *Galio-Carpinetum*) este prezent în sit doar pe Valea Grecilor, în porțiunea joasă de lângă cursul râului Doftana, fiind o rămășiță dintr-o perioadă de acum cel puțin 75-100 ani când fâgetele erau mai amestecate cu stejărete. Stratul arborilor este format din carpen, gorun, jugastru, tei, fag (în cantitate însemnată). Stratul arbuștilor este format din *Rosa canina*, *Crataegus monogyna*, *Cornus sanguinea*. Stratul ierbos este format din *Carex pilosa* și specii ale florei de mull (*Galium odoratum*).

Habitatul 9180* (Păduri din *Tilio-Acerion* pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene) este foarte localizat, doar pe câteva pante din vecinătatea lacului Paltinu.

Habitatul 91E0* (Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior*) se întinde în lungul cursului de apă, pe

Habitatul 6430

Trollius europaeus

Valea Rea, fiind format de desişuri de arin, frasin, plop și salcie.

Habitatul 6430 (Comunități de lizie-ră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin) este prezent în lungul cursurilor de apă și pe marginea scurgerilor de pe pante, formând aglomerări compacte de *Petasites albus* în care apar *Glechoma hederacea*, *Geranium robertianum*, *Mentha sp.*, *Lysimachia nummularia* etc. Apar și alte elemente higrofile, caracteristice malurilor pâraielor care curg prin făgete (*Caltha palustris*).

Habitatul 6430 se prezintă și sub forma unei înșiriri de benzi de *Petasites hybridus* în amestec cu *Petasites albus*, însoțite de exemplare de *Telekia speciosa*. Spațiul dintre aceste câmpuri poate fi ocupat de vegetație ierboasă densă, cu *Scrophularia alata*, *Chaerophyllum cicutaria*, *Orobancha flava*, aceasta fiind adăpostită sub frunzele de *Petasites*, *Eupatorium cannabinum*, *Poa trivialis*, *Rumex obtusifolius*, *Geranium robertianum*, *Crepis paludosa*.

Habitatul 6520 (Fânețe montane) este reprezentat de pajiști submontane,

Knautia arvensis

cu caracter mezofil. Speciile dominante sunt *Trisetum flavescens*, *Heracleum sphondylium*, *Trollius europaeus* (bulbuci de munte), *Knautia arvensis*, *Crepis mollis*, *Campanula glomerata*, *Silene dioica*, *Carum carvi*, *Viola tricolor*, *Centaurea nemoralis*, *Malva moschata* și altele. Acest habitat se găsește de obicei pe terenurile private din jurul odăilor de pe culmile Crăița, Secăria și Corneanu.

Habitatul 8210 (Versanți stâncoși cu vegetație chasmoftică pe roci calcaroase) a fost observat pe Valea Secăriei, fiind într-un stadiu secundar de colonizare, dar care poate reveni la stadiul pionier datorită eroziunii. Zona are aspectul unui mozaic de petice de habitat 8210 cu petice de vegetație de grohotișuri, totul foarte dinamic datorită structurii văii. Pe versanți crește și *Poa nemoralis*, specie de ecoton⁴ între stâncărie și făget.

---

⁴ Ecoton = zonă de tranziție între ecosisteme diferite

4. Cercetări derulate în sit și rezultatele acestora

În situl Natura 2000 ROSCI0283 Cheile Doftanei au fost derulate cercetări de bază privind populațiile speciilor Natura 2000 și distribuția habitatelor Natura 2000 pentru care a fost declarat situl, în vederea fundamentării Planului de management al acestui sit. Cercetările derulate pe teren au evidențiat prezența acestor specii precum și localizarea populațiilor lor. Au fost determinate și suprafețele ocupate de habitatele Natura 2000 pentru care a fost declarat situl ROSCI0283 Cheile Doftanei.

4.1. Specii de interes conservativ

Investigațiile pe teren au determinat caracteristicile ecologice ale sitului Natura 2000 Cheile Doftanei în ce privește condițiile de viață pentru grupul amfibienilor și au identificat 5 tipuri de habitate unde sunt prezente populații de *Bombina variegata*, anume: bălți semipermanente pe corpul unor alunecări de teren (Brebu), bălți formate în fâgașe de drum (Păltinoasa, Vlădișor, Valea Rea), microforme depresionare alimentate de scurgerea de suprafață și de infiltrări ale apei (Crăița), izvoare limnocene⁵ (Nemernicu, Crăița, Secăria), bălți situate în albia unor cursuri de apă (Secăria, Lupa).

⁵ Izvoare care formează la ieșirea la zi bălți cu fund mîlos sau nisipos

Rețeaua habitatelor acvatice în care a fost semnalată *Bombina variegata* este suficient de deasă pentru a permite deplasarea de la o baltă la alta. În majoritatea cazurilor, *Bombina variegata* a fost găsită în ochiuri de apă semipermanente și chiar temporare.

În situl Natura 2000 ROSCI0283 Cheile Doftanei, cu excepția bălților situate lângă Brebu, populațiile de *Bombina variegata* formează o structura metapopulațională, în care sub-populațiile sunt foarte reduse numeric, ca adaptare la tipul de habitat preponderent disponibil în sit, reprezentat de bălți semitemporare de mici dimensiuni. Astfel, indivizii pot migra liber între subpopulații. Întregul sistem de meta-populație oferă mai multe posibilități de reproducere, datorită conectivității habitatelor propice.

Bombina variegata (izvoarașul cu burta galbenă)

Un mozaic de asociații vegetale de pădure, situat pe o rază de 100 m în jurul iazului este considerat cel mai potrivit ca habitat pentru *Triturus cristatus*. Inventarierea de teren a identificat o baltă de reproducere, determinată ca urmare a prezenței în stadiul larvar și unui număr relativ ridicat de exemplare adulte, mai mare de 30.

Emys orbicularis a fost observată pe parcursul cercetărilor în teren în bălți permanente, formate pe corpul alunecărilor lente de teren, în special în porțiunea mijlocie. Astfel, bălți formate pe alunecări de teren delapsive (declanșate de pârâul Lupa) din zona islazului cu nuci de la nord de satul Brebu Mănăstirei, din pădurea Lacoviște (în exteriorul sitului) și de pe Dealul Orățița adăpostesc populații viguroase de țestoase de apă. Probabil pârâul Lupa asigură o cale bună de migrație între cele trei zone enumerate mai sus, precum și o conectivitate (doar în sensul curgerii) cu Lacul Brebu, unde este semnalată o

Juvenil de *Emys orbicularis* migrând pe pârâul Lupa

altă populație de țestoase. Un exemplar a fost observat în albia pârâului Lupa, în amonte de punctul „La Saramură”, ceea ce confirmă pârâul Lupa drept cale de migrație. O altă populație viguroasă se află în Lacul Crăițele, situat la circa 65 metri în exteriorul sitului Cheile Doftanei. Populația de pe Crăița se află la o altitudine de 920 m aproape de limita altitudinală de răspândire a țestoasei de apă în România - limita fiind de 1.300 m, conform datelor cunoscute din literatura de specialitate. Cele două populații de țestoase de apă cel mai probabil nu sunt interconectate între ele. Mai există mărturii ale localnicilor privind prezența țestoasei de apă în satele Seciuri și Șotriș, în exteriorul sitului.

Țestoasa europeană de apă prezintă structuri pe vârste și pe sexe echilibrate la nivelul populației din porțiunea mijlocie a sitului Cheile Doftanei. Rețeaua de bălți formate pe corpul alunecărilor lente de teren de pe islazul cu nuci, din pădurea Lacoviște și de pe Dealul Orățița favorizează supraviețuirea pe termen lung a respectivelor populații.

Morimus funereus este atras de lemnul proaspăt tăiat. Acest lucru a fost confirmat de faptul că a fost identificat în cursul cercetărilor de teren în zonele în care se realizează o stocare temporară a lemnului tăiat din parchetele de exploatare din apropierea sitului, anume în Valea Păltinoasa. O altă zonă de prezență este Culmea Crăiței.

Croitorul cenușiu formează populații dispersate pe suprafețe întinse, din cauza faptului că volumul de lemn mort din

Morimus funereus

pădure este relativ scăzut, iar distribuția sa în teren este foarte rară.

Lacul Paltinu este habitat de hrănire pentru *Lutra lutra*, fapt confirmat și de observațiile realizate în teren în zonele de mal unde au fost identificate excremente și urme de hrănire. Densitatea fecalelor și a urmelor de hrănire este foarte mare, ceea ce indică o prezență obișnuită a vidrei în zonă.

Pe valea Secăriei vidra are condiții de vizuină mai sus de al doilea prag anti-erozional, sub rădăcinile copacilor de la mal. Pe cursul pâ râului Secăria au fost identificate doar 4 locuri de culcuș.

Prezența excrementelor și a urmelor atât în Cheile Secăriei, cât și pe plaja de vărsare a Secăriei în Lacul Paltinu, confirmă prezența și activitatea intensă a vidrei în această zonă greu accesibilă, datorită obstacolelor naturale, generate de glisarea versanților formați din gresii necimentate de-a lungul văii de tip canion.

Zona Văii Păltinoasa prezintă habitate favorabile de locuire pentru vidră, fapt confirmat de prezența excrementelor sale în zona cozii lacului, în partea

dinspre vărsarea în lac a pâ râului Păltinoasa.

Ursul brun (*Ursus arctos*) are o prezență bună în situl ROSCI0283 Cheile Doftanei, cu un efectiv ridicat și cu zone de bărlogire. Studii genetice arată faptul că în România populația de urs este unică, existând un permanent schimb de gene, ceea ce asigură o diversitate genetică foarte ridicată și, astfel, o sănătate genetică foarte bună (***, 2018). Astfel, ecosistemele forestiere din bazinul Doftanei îi asigură ursului brun o conectivitate relativ bună cu alte zone din bioregiunea alpină cu grad ridicat de naturalețe și cu o ofertă trofică relativ bogată. Valea Doftanei este cunoscută de mult timp ca loc de aglomerare a urșilor în perioada toamnei (Cotta, 1982).

Urme și semne ale prezenței ursului brun au putut fi observate pe parcursul cercetărilor în teren în toate cele trei porțiuni ale sitului: în făgetele de pe cele patru culmi ale porțiunii mari (Crăița, Nemernicu, Secăria și Corneanu), în pădurea Lacoviște și pe albia pâ râului Lupa

Urme de hrănire și excremente de *Lutra lutra* pe malul Lacului Paltinu.

în porțiunea mijlocie și pe alunecarea de teren de pe Plaiu Plopișu, în porțiunea mică a sitului. Zonele de bârlogire sunt situate pe culmea Nemernicu, pe Valea Vlădișor și pe Valea Secăriei. Restul suprafețelor din sit sunt utilizate pentru hrănire (jir, fructe de pădure, nevertebrate, ierbivore) și pentru pasaj.

4.2. Alte specii importante semnalate pe parcursul cercetărilor în situl Cheile Doftanei

Deși Formularul standard al sitului nu menționează prezența lor, în sit și

în apropiere sunt prezente și alte specii importante de nevertebrate. Astfel, în porțiunea mijlocie a sitului (islazul cu nuci și dealul Orățica din Brebu Mănăstirei) sunt prezente specii foarte importante din punct de vedere al conservării biodiversității la nivel european și național. Fluturașul purpuriu de mlaștină (*Lycaena dispar*) a putut fi observat zburând între diferitele bălți formate pe alunecări lente de teren, unde probabil că găsește și planta pe care își depune panta (*Rumex sp.* sau măcriș). Gândacul *Carabus variolosus* - specie stenotopă

Urme de ursoaică cu pui

Urme de hrănire a ursului brun

Zgârietură de urs adult

Excremente de urs conținând jir

Lycaena dispar

Saturnia pyri

Carabus variolosus

Hyla arborea

care indică ecosisteme cu un grad de naturalețe ridicat - a fost observat pe un pârâiaș ce se formează la marginea unei alunecări de teren pe dealul Orățica precum și pe valea Secăriei. În apropierea intravilanului satului Brebu Mănăstirei au putut fi observate și alte specii importante: cel mai mare fluture din Europa - ochi de păun mare (*Saturnia pyri*) și rădașca (*Lucanus cervus*).

Amfibienii prezenți în sit sunt cei specifici zonelor de deal și de munte. Astfel, în bălțile de pe alunecările de teren din porțiunea mică de pe Plaiu Plopișu și din porțiunea mijlocie, din

zona de islaz și de pe dealul Orățica până pe Trând putem auzi zgomotoasele broaște mari de lac (*Pelophylax ridibundus*). Singura broască arboricolă din România este prezentă în sit în porțiunea mijlocie: brotăcelul (*Hyla arborea*). *Rana dalmatina* - broasca roșie de pădure - are o răspândire foarte largă în zona de deal și de munte a sitului, fiind prezentă într-un număr foarte mare. Primăvara majoritatea bălților din sit și din vecinătăți sunt pline de ponte depuse de această specie de interes comunitar (listată în anexa IV a Directivei Habitatare). *Rana temporaria* - broasca roșie de

munte apare izolat în zona de munte a sitului. În zona de deal cel mai frecvent triton este tritonul comun (*Lissotriton vulgaris*), înlocuit parțial spre munte cu tritonul de munte (*Mesotriton alpestris*) - întâlnit în special pe Valea Păltinoasa. Broaștele râioase sunt bine reprezentate în sit și în vecinătăți, cele verzi (*Bufo viridis*) efectuând migrații importante inclusiv în intravilanul localității Brebu.

Mulți localnici găsesc exemplare de broaște râioase verzi în intrândurile beciurilor sau în șanțuri proaspăt săpate⁶. În pădurile de fag și de amestec amfibianul tipic este salamandra sau șulemendrița (*Salamandra salamandra*).

Pe Plaiul Plopișu, dar și pe pantele estice ale satului Seciuri, precum și probabil pe Crăițe, este prezentă vipera comună (*Vipera berus*) - singurul șarpe veninos din zonă. Cu anumite măsuri de siguranță, prezența ei nu este periculoa-

să, fapt pentru care uciderea ei (cu atât mai mult a altor șerpi neveninoși, din familia *Colubridae*) este neîntemeiată și gratuită. În zona lacului Paltinu, cât și în alte zone din amonte (Negraș), este prezent șarpele de apă (*Natrix tessellata*).

În porțiunea mijlocie a sitului mai sunt prezente și alte specii de reptile, importante prin prisma statutului legal de protecție: năpârca sau șarpele de sticlă (*Anguis fragilis*), șarpele de alun (*Coronella austriaca*), șopârta cenușie (*Lacerta agilis*), gușterul (*Lacerta vivipara*). Toate speciile de amfibieni și reptile amintite sunt specii de interes comunitar și/sau național.

4.3. Habitate de interes conservativ

Habitatele Natura 2000 din situl Natura 2000 ROSCI0283 Cheile Doftanei sunt preponderent forestiere, cercetările de teren evidențiind o distribuție intercalată a acestora.

Habitatele Natura 2000 forestiere sunt dominate de *Fagus sylvatica*, iar vârsta arborilor este cuprinsă între 50 și

---

⁶ Broaștele râioase verzi sunt de mare ajutor în grădini și pe terenurile agricole, deoarece se hrănesc cu insecte pe care noi le considerăm dăunătoare.

Bufo viridis

Salamandra salamandra

100 ani, ceea ce demonstrează că acestea sunt stabile la nivelul sitului Cheile Doftanei .

Distribuția speciilor obligatoriu chasmoftice care alcătuiesc habitatul **8210** este limitată de dispersie. Acest lucru demonstrează importanța menținerii unei conectivități ridicate la nivelul complexului de ecosisteme din Valea Secăriei, atât pentru alte specii, cât și pentru conservarea criptogamelor cu specificitate ridicată a substratului.

Cercetările de teren au arătat că habitatul dominant ca suprafață în situl Natura 2000 ROSCI0283 Cheile Doftanei este **91VO**, iar specia dominantă în stratul arboreal este *Fagus sylvatica*. Se remarcă și prezența zonelor cu molid,

care au potențialul de a genera în timp dezechilibre de compoziție pe specii în favoarea molidului.

Habitatul 6430 – Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, pâna la cel montan și alpin - este dezvoltat în benzi întrerupte și prezintă o dinamică ridicată, ca urmare a existenței și variațiilor condițiilor de umiditate necesare pentru instalare și permanentizare. Un subtip al acestui habitat este definit pentru zona de lizieră a pădurilor, acolo unde există umiditate suficientă, anume în apropierea izvoarelor limnocene și helocrene⁷, la marginea făgetelor, care la rândul lor

---

⁷ Izvoare care se scurg în mlaștini

Habitatul 6430

determină formarea unei zone umede pe care se dezvoltă vegetația habitatului 6430.

Acest tip de habitat se dezvoltă atât pe vale, cât și pe versanții mobili din zona văii Secăriei, malurile fiind constituite din gresii incomplet cimentate, urcând până la marginea habitatelor forestiere. Acest răspuns ecologic al dinamicii de întrepătrundere, inclusiv prin crearea de zone de ecoton unde cele două habitate co-există, este util pentru protejarea solului împotriva agenților erozivi în cazul unor deschideri excesive la nivelul stratului arboricol, ceea ce se constată frecvent ca urmare a dezrădăcinării și căderii arborilor din cauze naturale.

Aceste comunități ale habitatului 6430, aflate la marginea zonelor umede formate de pârâul Secăria, sunt relativ stabile, prin prisma ocupării succesive a zonelor propice situate longitudinal pe albie. Ele prezintă și rolul de zone tampon.

Analizele cantitative pe teren au constatat că habitatele Natura 2000 forestiere cu fag au tendința de a forma păduri monostratificate pe suprafețe întinse. S-a remarcat o dezvoltare foarte redusă a stratului arbustiv, dar diversitatea este menținută de stratul erbaceu.

În majoritatea punctelor investigate cantitativ și pe majoritatea traseelor parcurse a fost prezent lemnul mort, cu o distribuție relativ omogenă în zonele

Habitatul 91E0*

parcurse, iar dezvoltarea diverselor specii de licheni și ciuperci și gradul de putrezire a indicat că a fost tăiat sau că provine din doborâturi mai vechi de 2-3 ani. În unele cazuri a apărut ca recent doborât.

Litiera a prezentat o mare varietate de caracteristici de grosime și umiditate în punctele de probă.

Habitatul 91E0* a fost identificat în zona Valea Rea, ca pădure de frasin și arin care se găsește pe marginea pâraielor cu curgere lentă, fiind în contact cu pajiștile umede din apropiere, care se intercalează pe suprafețele de pădure aluvială compactă. Pe teren a fost observată o succesiune / întrepătrundere a frâșinetelor.

Zonele de ecoton sunt frecvente, cu o lățime pe alocuri semnificativă. Acestea au prezentat o lățime variabilă, fapt determinat atât de compoziția în specii de arbori, cât și de conformația terenului.

Situl Natura 2000 ROSCI0283 Cheile Doftanei se caracterizează printr-o structură mozaicată, determinată de factori naturali, geomorfologici: relief, înclinarea și expoziția pantelor, solul, hidrologie, dar și de factori antropogeni. Aceștia din urmă cuprind: amenajamente silvice, exploatarea masei lemnoase, pășunarea sau cosirea pajiștilor, drumuri de acces. Exploatarea permanentă a resursei forestiere determină atât o mozaicare spațială a sitului, cât și una temporală, putând fi identificate parcele recent exploatate, altele care s-au refăcut parțial după exploatări mai vechi și altele, greu accesibile pentru utilajele de

exploatare, menținute într-o stare mai apropiată de cea naturală.

În timpul investigațiilor în teren s-a constatat că între două habitate înrudite, în special habitatele ierboase 6520 și 6430 sau cele forestiere 91V0 și 9110 sau 9130 se pot identifica zone ecotonale caracteristice. Doar din analiza amenajamentelor silvice disponibile nu se pot stabili zonele ecotonale însă, pentru cele mai multe fiind menționat un covor vegetal de tip *Asperula-Dentaria* și doar în foarte puține cazuri alte tipuri cum ar fi *Luzula-Calamagrostis* sau *Asperula-Asarum*.

5. Aspecte ecologice importante pentru planificarea dezvoltării durabile în comunele limitrofe sitului

Interacțiunea omului cu natura se reflectă de cele mai multe ori la nivelul peisajului⁸. Multe dintre activitățile umane și-au lăsat amprenta asupra peisajului pentru mult timp⁹. Schimbările provocate de om la nivelul ecosistemelor naturale au de cele mai multe ori efecte insidioase, ecosistemele fiind sisteme foarte complexe și aflându-se în interacțiuni complexe. Astfel este foarte importantă cunoașterea acțiunilor umane din trecut asupra ecosistemelor unei zone pentru a identifica cele mai bune soluții de management pentru prezent. Cunoașterea îndeletnicirilor și practicilor tradiționale, dar și a istoricului recent al acțiunilor umane poate arunca lumină asupra unor efecte complexe observate

⁸ *Peisaj în înțelesul tehnic se referă la un complex de ecosisteme diferite (landscape, landscape ecology).*

⁹ *Exemple interesante în acest sens sunt: tăurile de la Roșia Montană, utilizate de austro-ungari pentru gestionarea apei pentru extragerea aurului, pajiștile din masivul Bucegi utilizate de secole sau milenii pentru pășunat, suprafața de stuf compact din Delta Dunării (rezultată dintr-un anumit tip de management al canalelor, moștenit de la Grigore Antipa) etc.*

în prezent. De aceea prezentăm mai departe unele aspecte istorice privind ocupații care au avut un impact asupra mediului natural. Înțelegerea acestora, precum și a modelului cultural și a tradițiilor zonei este crucială pentru planificarea unei dezvoltări a zonei în acord cu nevoile de conservare ale naturii și cu necesitățile sociale. Dezvoltarea durabilă are loc abia acolo unde sferile nevoilor sociale și economice se intersectează cu capacitatea de suport a ecosistemelor (cu sfera mediului).

5.1. Scurt istoric al relației om-natură în zona sitului Cheile Doftanei

În bazinul Doftanei sunt urme foarte vechi de locuire – din Epoca Fierului (La Tène), dovadă fiind așezarea getică descoperită pe muntele Gherghelău în Trăisteni. Alte localități din aceeași epocă au fost descoperite la granița dintre Ștefești și Izvoarele, la Slănic, la Provița, ca să enumerăm doar câteva. Aceasta presupune de asemenea o vechime mare a interacțiunii omului cu natura. De asemenea, confirmă observația de mai târziu a istoricului roman Florus (70-160

d.Hr.), cum că „dacii trăiesc nedezlipiți de munți”.

Localitățile Teșila, Trăisteni, Secăria, Comarnic și Brebu sunt atestate documentar în sec. al XVI, dar cu siguranță a existat o continuitate a locuirii bazinelor Doftanei și Prahovei, chiar și în atât de frământatul prim mileniu creștin. Localitatea Șotriile este atestată mai târziu - în a 2-a jumătate a sec. XVIII. Mulți crescători de animale din Ardeal s-au stabilit în Secăria, Trăisteni și Șotriile, ca urmare a frământărilor și opresiunilor din Ardeal.

Valea Doftanei a reprezentat în trecut un culoar de trecere spre Transilvania, folosit mult mai mult decât Valea Prahovei, a cărei utilizare începe să crească începând din 1789, când o simplă potecă este transformată în drum, apoi cu construcția căii ferate de către regele Carol I. Astfel, profesorul Nicolae Simache afirmă că Valea Doftanei a fost circulată din cele mai vechi timpuri, fiind identificate obiecte din bronz (epoca bronzului, 1500 î.Hr.) și că a fost intens locuită încă din Evul Mediu (Șinca, 2007). Lunca largă a Doftanei în zona de munte, diferită față de valea Prahovei, care este mult mai îngustă, a oferit condiții bune de locuit din vremuri imemorabile. Schimburile permanente între cele două țări – Țara Românească și Transilvania – au fost desigur mult mai intense în proximitatea granițelor, deci și pe Valea Doftanei. Ardelenii - fie ei grăniceri, nobilime, crescători de animale, negustori - coborau în Țara Românească la Câmpina pentru a cumpăra vin (provenit probabil

din viile Subcarpaților de Curbură) și la Telega și Slănic pentru sare, pe care o cumpărau la un preț mai mic decât cea din Ardeal; voievozii munteni, precum Mircea cel Bătrân, Matei Basarab și Nicolae Mavrocordat au dat acte prin care permiteau ciobanilor ardeleni să își pască turmele și pe munții din hotarul muntenesc (Șinca, 2007).

5.2. Creșterea animalelor

Fiind o ocupație din cele mai vechi timpuri (încă din neolitic), creșterea animalelor (vite, ovine și caprine) a imprimat o anumită dinamică pajiștilor montane și de deal. Toate cele cinci unități administrativ teritoriale au această ocupație în istoricul lor, unele localități fiind întemeiate chiar de ciobani (Comarnic, Secăria și Șotriile). Locuitorii bazinului Doftanei au obținut o rasă de oaie foarte bine adaptată la condițiile locale: *țigaia de munte*. Cu o lână mai deasă față de țigaia de șes, cantități de lapte ceva mai ridicate și o carne mai gustoasă (Cojocar, 1980), țigaia de munte a fost și este în continuare rasa preferată de oaie a localnicilor doftăneni.

Secăria și Valea Doftanei (parțial și Brebu și Șotriile) au un obicei foarte interesant, diferit de al altor zone obișnuite cu transhumanța munte-câmpie: construcția unor **odăi** pe terenurile de unde își colectau fânul și o migrație scurtă între terenul cu odaie și munte în perioada mai - septembrie. În mai-iunie era înțărcațul oilor și „datul la munte” (sau datul animalelor la munte, existând obiceiul tovărășiei - mai mulți deținători

de animale dau animalele la un singur cioban). În preajma sărbătorii Sfântului Prooroc Ilie era de obicei măsuratul laptelui, când deținătorii de animale făceau o socoteală privind cantitățile de produse lactate ce li se vor fi convenit. În septembrie, uneori chiar începutul lui octombrie, se făcea „răvășitul oilor”, când oile coborau de la munte și erau date oamenilor. Localnicii din Secăria dădeau o parte din vaci la munte și o altă parte rămânea pe islazurile comunei. Această măsură asigura o producție continuă de lapte și de produse lactate, pe care secărenii le vindeau pe Valea Prahovei încă din sec. XVIII-XIX până la ora actuală.

Localnicii din bazinul Doftanei țineau animalele în sezonul rece la odăi. Primăvara îngrășau terenul respectiv, unde era amplasată odaia, cu bălegar de la animale (ocupație numită „bătutul gunoiiului” în Secăria), apoi vara coseau o dată fânul, apoi o dată spre finele verii otava. Toamna animalele mai pășteau pe teren până spre prima zăpadă, când erau închise în grajdul sau staulul odăii. Prima coasă nu se efectua înainte de coacerea fânului; semnul era coacerea sunătorii (*Hypericum sp.*). Sunătoarea mai este denumită în popor pojarniță sau iarba Sfântului Ion¹⁰, deoarece într-adevăr înflorește la începutul verii.

La ora actuală se observă o scădere drastică a șeptelului, efectele la nivel

de peisaj fiind deja vizibile: invadarea pășunilor de către specii arbustive și ruderaie (păducel, măracini). Pe pajiștile secundare utilizate ca pășuni sau fânețe întreruperea pășunatului, respectiv cositului, va duce treptat la revenirea vegetației naturale potențiale (pădure de fag în zona sitului). Există mărturii conform cărora numărul capetelor de ovine a scăzut aproape cu un ordin de mărime la nivelul comunei Brebu: de la circa 20.000 în anii 50 la sub 4.000 la ora actuală. La Valea Doftanei erau în perioada interbelică până la 16.000 capete de ovine, la ora actuală fiind în jur de 8.000 de ovine.

Pășunile și fânețele se îngrășau în trecut cu gunoi de grajd și prin târlire controlată. În zona montană a bazinului Doftana se practică și astăzi fertilizarea cu gunoi de grajd, respectiv târlirea pentru 7-8 nopți într-un loc. Acțiunea mecanică exercitată de copitele ovinelor, combinată cu fertilizarea naturală pentru o perioadă de timp bine determinată, conduce la rezultate foarte bune în ceea ce privește productivitatea pajiștilor.

În trecut, inclusiv în perioada comunistă, câinii ciobănești care asigurau paza turmelor și cirezilor în deplasare purtau jujeu. Reprezentând o bucată de lemn de 20-30 cm, atârând de zgardă în dreptul membrilor anterioare, jujeul permitea mersul normal al câinilor, dar împiedica alergatul și săritul. Astfel, câinii ciobănești nu puteau alerga în pădure după vânat, nu puteau pleca după lupoaice în călduri, nu puteau alerga și pune în pericol oameni necunoscuți, într-

---

¹⁰ Denumirea provine de la sărbătoarea creștină a nașterii sfântului Ioan Botezătorul, sărbătoare cu dată fixă - 24 iunie.

un cuvând nu puteau părăsi turmele pe care le aveau de păzit. În anul 1951 prin Decretul 71 se reglementa numărul de câini care puteau merge liber alături de turme și de cirezii. În 1976 un alt decret reglementa circulația câinilor ciobănești pe fondurile de vânatoare; jujeul era un element obligatoriu. Și la ora actuală Legea 407 / 2006 obligă utilizarea jujeelor la câinii ciobănești care păzesc turmele și cirezile în deplasare, însă adesea nu se respectă. Unii localnici din cele 4 comune cu suprafețe în sit au observat o tendință de creștere a numărului de câini la stâne, lipsa jujeelor, sălbăticirea unor câini și alcătuirea unor haite de câini sălbăticiți (pe Crăița, Ermeneasa, Nermernicu), cazuri de atacare a oamenilor. Dacă înainte ciobanii țineau la stâne 3-5 câini ciobănești (de talie mare), acum se observă ținerea uneori și a peste 10 câini,

din care ciobănești câțiva, restul de talie medie și mică

5.3. Agricultura

Fiind zonă montană, la Valea Doftanei și Secăria solurile, relieful și climatul nu au permis suprafețe agricole însemnate. De altfel, suprafețele agricole de dimensiuni reduse nu erau foarte bine individualizate față de suprafețele de fâneață. În această zonă nu s-a cultivat grâu sau secară, decât experimental, cu rezultate foarte slabe. Se cultiva însă porumbul, cartoful, fasolea, bobul, plante de nutreț. În zona de deal, la Brebu și Șotriile, apar pe lângă cele amintite și diverse leguminoase cultivate în solarii și în câmp deschis.

Pomicultura a fost bine dezvoltată în trecut, cultivându-se cu rezultate bune în Valea Doftanei și Secăria pruni,

meri, peri, cireși, gutui și nuci. Livezi cu pruni, meri, peri, cireși și nuci întâlnim inclusiv în sit, de pe Dealul Orățica până pe Trând, în estul localității Brebu. Pomicultura este mai dezvoltată în zona de deal, pe raza comunelor Brebu și Șotriile. Există o relație reciproc avantajoasă între pomicultură și apicultură, fapt exploatat și în trecut.

Pomii fructiferi sunt o atracție deosebită și pentru ursul brun, acesta realizând aglomerări populaționale în sit toamna, în vederea coborârii la livezi. În livezile învecinate cu fondul forestier se observă adesea ramuri întregi rupte, excremente cu sămburi de prune, locul unde a ursul a stat jos și s-a hrănit. Anumite livezi cu pruni neîngrijiți, bătrâni, aflați în alcătuirea unor mase succesoriale nestabile sau în alte feluri de abandon, devin un habitat foarte bun de hrănire pentru urs, în special în anii în care fructificația la fag este slabă.

În perioada comunistă nu a existat colectivizare în cele 5 localități cu suprafețe în sit, deși au existat tentative în acest sens în zona de deal. Au existat însă asociații de crescători de animale și au existat ferme de stat, cum a fost de pildă ferma Reazim, care a funcționat pe amplasamentul actual al islazului din nord-estul satului Brebu Mănăstirei, cuprins în porțiunea mijlocie a sitului; la această fermă se făcea zootehnie (creșteau vaci) și pomicultură, fiind cultivați pruni, peri, meri, nuci, exemple rare de nuci și meri existând și astăzi.

Păducelul (*Crataegus monogyna*)

5.4. Apicultura

Apicultura va fi existat din timpuri străvechi, atestare documentară în acest sens există însă pentru Valea Doftanei abia în 1897. La acea perioadă existau în Teșila 194 de stupi. Nu se obișnuia în trecut transportul stupilor și ducerea lor în „pastoral”, ci stupăritul se făcea în „staționar”. În zona de deal oferta de polen și nectar fiind mai bogată și condițiile climatice mai bune, stupăritul este mai intens decât în zona de munte. Astfel, găsim stupi de albine în toate satele comunelor Brebu și Șotriile. Pe de altă parte, stupari care cresc intensiv albine în alte zone urcă cu remorcile cu stupi pe Valea Doftanei la salcâm,

tei, mană și floră de pajiști. Prezența „polenizatorilor organizați” – albinele – este o binecuvântare pentru toți agricultorii din zonă, precum și pentru flora sălbatică.

5.5. Silvicultura și vânătoarea

Exploatarea lemnului s-a făcut dintotdeauna pentru nevoile de construcție și pentru încălzire. Tăierea lemnului cu defrișare (scoaterea rădăcinilor și modificarea folosinței terenului) se realiza și pentru obținerea unor pajiști secundare, utilizate ca fânețe sau pășuni. Astfel de defrișări se numeau în bazinul Doftanei „curături”. Un astfel de toponim a rămas

pe platoul Crăițe spre Valea Păltinoasa - „La Curături”. În acest fel se explică alternanța pădure - pajiște din zona sitului Cheile Doftanei. Aceste pajiști secundare - dacă nu se mai practică cositul și/sau pășunatul - evoluează treptat spre ecosisteme forestiere, tipul natural de vegetație pentru condițiile climatice și de sol din zona sitului.

Pentru bazinul Doftanei nu sunt documentate „braniști” - suprafețe forestiere oprite de la tăiere de către domnitorii valahi. Poverile fiscale instituite de domnii munteni ca urmare a impunerii haraciului de către Înalta Poartă, dar mai ales a domnilor fanarioți

Flori de salcâm

precum Duca sau Caragea, i-au făcut pe moșneni să își vândă pe nimic terenuri și păduri și să devină clăcași pe fostele lor proprietăți. Apoi în sec. XVIII și XIX sistemul de gospodărire latifundiar - arendași permitea adesea apariția abuzurilor arendașilor asupra localnicilor sau a resursei lemnoase, căutarea profitului fiind motorul principal. Lipsa utilajelor și tehnicilor de exploatare mecanizată au făcut ca exploatarea lemnului să nu ajungă un dezastru ecologic în acea perioadă.

Dezmoștenirea brebenilor apare încă din sec. XVI, când 2 boieri cumpără cu silnicie proprietăți în Runcu și Brebu. Terenuri și păduri ale brebenilor au fost acaparate încă din sec. XVII de către Postelnicul Cantacuzino. La începutul sec. XVIII boierii Filipești intră în posesia unor păduri în zona Brebu: Piscu Leurzii (care pe atunci era împădurit), Podu Cheii, Valea Grecilor, Nemernicu. În secolele XVIII - XIX existau mari latifundiați care dețineau păduri și munți, cum ar fi de exemplu Bibeștii, care stăpâneau terenuri din Secăria până în munții Baiului, sau Cantacuzinii, care stăpâneau păduri din Secăria până la Câmpina, dar și Valea Rea, Gâlmeia și Pietriceaua.

Exploatarea lemnului a cunoscut o creștere semnificativă după tratatul de la Adrianopol de la 1829, când s-a liberalizat comerțul cu cereale, animale vii și lemn la nivel regional.

În a doua jumătate a sec. XIX începe să se organizeze și silvicultura în Muntenia, inclusiv prin stabilirea unor

ocoale silvice și edificarea primei școli de silvicultură. Sunt documentate cazuri de abuzuri ale unor arendași, cum ar fi un caz semnalat în pădurea Poduri din Teșila, care era în proprietatea Mănăstirii Mărgineni. Din acea perioadă datează și începutul pazei și evaluării pădurilor cu ajutorul pădurarilor, în Valea Doftanei fiind documentată existența a 4 pădurari la acea vreme. Tăierile se autorizau de la nivel central, la ministerul de resort, începând cu anul 1840. În a doua jumătate a sec. XIX are loc și acapararea abuzivă printr-un lung șir de înșelăciuni a proprietăților mai multor moșneni brebeni de către arendașul (ulterior boierul) Alecu Iorga Dobrogeanu. Urmașul acestuia, Ștefan Miculescu continuă judecățile cu moșnenii brebeni cu o serie de alte nedreptăți, ajungând în 1899 să exploateze printr-un arendaș grec peste 1.000 de arbori de pe masivul Nemernicu din proprietatea unor localnici (Lungu, 2008). Reîmproprietări ale moșnenilor și dispariția treptată a sistemului latifundiar - arendași s-a realizat prin reforma agrară a lui Cuza din 1864, apoi prin împrumutări pentru participarea la cele 2 războaie mondiale și prin reforma de după cel de-al 2-lea război mondial.

În 1902 existau deja 11 fierăstraie pe Valea Doftanei, acționate de apă. În perioada interbelică în Valea Doftanei au apărut primele 2 gateri. După cel de-al 2-lea război mondial existau 2 fabrici de prelucrare a lemnului în Valea Doftanei: fabrica „Roth”, pe valea Prislop, care confecționa obezi pentru roți și fabrica

„Vornicu” pe valea Floreiului, unde se obțineau materiale pentru catarge, traverse de cale ferată și material lemnos pentru industria extractivă (Șinca, 2007). Ulterior a fost construită fabrica de cherestea „21 decembrie”.

Pădurile și pășunile submontane și montane au fost o scurtă perioadă după cel de-al 2-lea război mondial din nou în proprietatea localnicilor, prin efortul unor fii ai satelor, precum Andrei Lungu la Brebu și profesorul Ioan Samoilă la Valea Doftanei, fiind naționalizate ulterior în 1952.

Pentru transportul mecanizat al lemnului s-a construit în anii ce au

urmat celui de-al 2-lea război mondial un tren forestier, ce urmărea paralel cursul râului Doftana, dar intra și pe văile afluenților (Negraș, Prislop, Valea Neargă). Din mărturiile unor localnici rezultă că se transportau în perioada de început a comunismului cantități foarte mari de lemn. Astfel, puteau fi văzute într-o singură zi până la 10 locomotive care tractau fiecare 10-15 vagoane cu lemn.

Până la construcția barajului Paltinu, lemnul se transporta în aval prin plutărit pe râul Doftana până la gara Telega, cu ajutorul trenului forestier până în Câmpina, dar și cu alte mijloace de transport

Bușteni de fag

pe drumul spre Comarnic.

În anii 60 s-a instalat și un funicular pe Valea Păltinoasa pentru scoaterea mai facilă a lemnului. În perioada comunistă s-au realizat plantări de molid, lucrări de apărare față de eroziunea regresivă pe torenți și văi, cleionaje de lemn pentru stabilizarea solului forestier, dar și combateri cu pesticide la dăunătorii forestieri.

Sintetizând, perioada comunistă a reprezentat un management intensiv al fondului forestier, cu unele avantaje (paza foarte bună a pădurilor, lucrări de protecție a solului, îngrijirea vânatului), dar și cu dezavantaje (specii de arbori plantați în zone suboptimale ecologic, aplicări de pesticide care au deteriorat neselectiv fauna nevertebratelor forestiere, hrănirea artificială a ursului brun, combaterea lupului, scăderea diversității de habitat și de vârstă a pădurilor, eliminarea lemnului mort).

Actuala configurație a suprafeței forestiere din zona sitului pare să dateze cel puțin din a doua jumătate a secolului trecut, din interpretarea hărților sovietice din anii 60 și a imaginilor satelitare din ecartul 2005 - 2017, precum și din unele mărturii ale unor pădurari în vârstă.

Fruitele de pădure și ciupercile comestibile erau colectate centralizat de către stat în cantități mari, în perioada comunismului, fiind angrenați localnici, dar mai ales elevi, în cadrul practicilor agricole. Statul colecta inclusiv jir, pentru realizarea uleiului de jir. La ora actuală statul mai colectează doar fructe de pădure, însă în cantități mult mai mici,

bazându-se pe zilieri localnici.

Ocupația vânătorii a fost dintotdeauna prezentă și în bazinul Doftanei.

Datorită înmulțirii lupilor în perioada războiului, în anii 1945 - 1964 s-a făcut combatere intensivă la lup (*Canis lupus*), atât prin vânătoare, cât și prin otrăvire, cu scopul declarat al „stârpirii” lui. Cu toate că s-a vânat intensiv și sistematic, populația de lup a supraviețuit și și-a revenit în perioada finală a comunismului și la începutul perioadei post-decembriste. Se observă însă o scădere la ora actuală, cu toate că este ocrotit la nivel european, datorită unui cumul de factori: competiția la hrană cu câinii sălbatici și cu celelalte carnivore mari, dezvoltarea posibilităților de pază la stâne, fragmentarea habitatului, scăderea efectivelor de ierbivore. Astăzi lupul se mai vânează doar în baza unor ordine de ministru de derogare, urmărindu-se asigurarea unui optim ecologic la nivel național.

Râsul (*Lynx lynx*) a existat din vremuri imemorabile, dovadă fiind unele toponime (Plaiul Râsei). Efectivele lui în zona sitului, cât și în restul bazinului Doftana, sunt relativ stabile. Relativ dificil de vânat, râsul s-a situat între speciile de carnivore mari vâdate în perioada interbelică, dar pus sub protecție în perioada 1950 - 1962, datorită scăderii alarmante a efectivelor. Între anii 70 - 80 s-au redresat foarte bine numeric, dar a reintrat în declin datorită scăderii efectivelor de capră neagră. După anii 90 s-a redresat ușor, iar din 1996 este interzisă vânărea râsului. După aderarea la UE râsul a căpătat statutul de specie Natura

2000 (listată în anexa II a Directivei Habitate) și la ora actuală este interzis de la vânatoare și nu se acordă derogări.

Ursul brun a cunoscut de-a lungul ultimelor 2 secole diferite tipuri de management, ceea ce a imprimat variații relativ mari în efective. Astfel, în perioada interbelică și în perioada războiului ursul brun a fost vânat în exces, scăzând sub 900 de exemplare la nivel național. În 1953 s-a dat un decret care restricționa vânatoarea ursului brun. Efectivele au crescut până la 4.700 exemplare în 1969, apoi au fost reduse prin vânatoare la 3.700 exemplare în 1974. Legea 26/1976 a introdus elementele unui management foarte atent față de urs, combinând restricționarea drastică a vânătorii cu hrănirea intensivă a acestuia. Vânători se organizau doar pentru membrii nomenclaturii comuniste, zona Nemernicu fiind una dintre zonele preferate de vânatoare. În acest sens a fost construită și o cabană vânătorească, cunoscută de localnici drept cabana de vânatoare „a lui Ceaușescu”. Sunt mărturii că s-au vânat prin metoda „la goană” până la 19 urși doar în Nemernicu. Datorită managementului atent, a limitării vânătorii (era accesibilă doar nomenclaturii comuniste), a pazei bune a pădurii, a pedepselor foarte aspre pentru braconaj, a unei educații în sensul rolului ecologic al ursului, precum și a unei percepții cel puțin neutre, dacă nu pozitive a localnicilor, datorită numărului redus de pagube¹¹, efectivele de urs brun au crescut constant.

Astfel, la momentul 1989 se estima o populație națională de aproximativ 8.000 de urși. Aceasta a scăzut ulterior datorită reglementării mai slabe a vânătorii în legislația post-decembristă, utilizării ilegale a otrăvurilor, a braconajului, ca apoi după 2001 să înceapă să crească ușor. La ora actuală ursul brun este estimat la 6050 - 6640 exemplare la nivel populațional – peste optimul ecologic apreciat de specialiști. Întreruperea hrănirii intensive, în special cu carcase de animale mari, coroborată cu alte elemente de habitare¹² a ursului brun (management deficitar al deșeurilor în zona montană, motociclismul enduro, activități silvice, turismul, colectarea fructelor de pădure și a ciupercilor etc.) au făcut ca numărul pagubelor provocate de urs la gospodării și a conflictelor om-urs să crească. Vânătorii de pe valea Doftanei au observat habituarea ursului și în sensul unei „trageri” a acestuia spre marginea satelor și intrarea frecventă în intravilan după mâncare.

Pe de altă parte, scăderea dimensiunilor și greutateii ursului brun, pusă uneori pe seama unei selecții inverse prin vânatoarea la trofeu în perioada comunistă, coroborată cu obiceiul de a ține un număr mare de câini la stâne, se pare că ar fi condus la o tendință de scădere a numărului de pagube la stâne în bazinul Doftanei. Anumite metode

---

¹¹ *Pus pe seama hrănirii constante a urșilor la puncte și perioade fixe*

¹² *Obișnuire cu omul*

de vânătoare utilizate în perioada comunistă - precum vânătoarea la nadă - a introdus un alt fel de dezechilibru în populația de urs brun: dezechilibrarea raportului sexelor, masculii fiind selectați cu precădere astfel.

Cerbul carpatin (*Cervus elaphus*) cobora mai demult - din mărturiile vânătorilor mai în vârstă - în pădurile din zona de deal a sitului - Lacoviște, Plopișu, însă la ora actuală nu mai coboară, probabil datorită câinilor sălbaticiți. În ultima perioadă se observă o scădere a efectivelor de iepure (*Lepus europaeus*), pusă de vânătorii din bazinul Doftanei tot pe seama câinilor sălbaticiți și a unor paraziți (căpușe). Populațiile de mistreț (*Sus scrofa*) - de asemenea gestionate foarte bine prin vânătoare în perioada comunistă - a cunoscut în ultima perioadă creșteri numerice semnificative. Aceasta probabil se datorează unui cumul de factori: scăderea incidenței de pestă porcină, ierni blânde, scăderea cererii de vânătoare la mistreț. Creșterea efectivelor de mistreț generează în ultimii ani pagube însemnate la grădinile și terenurile oamenilor din cele 5

localități limitrofe sitului. Din mărturiile unor localnici brebeni și doftănei, nu se auzea ca mistreții să intre în sate în trecut.

5.6. Exploatarea resurselor minerale

În zona sitului Cheile Doftanei s-a exploatat piatră în 2 cariere: Colțu Mare (Secăria) și Seciuri, dar și din albia râului Doftana. La cariera de la Secăria au lucrat tăietori de piatră italieni, de la care au rămas anumite cuvinte (de ex. „scarpeți”). Din albia râului Doftana și posibil și din afluenții mai însemnați se exploata pietriș și nisip pentru construcții. Trovanți din unele formațiuni nisipoase de la Brebu au fost utilizați de cel puțin un secol în scop ornamental. În ocnele de la Telega se exploata sare. De altfel, lacul Doftana din apropierea fostului penitenciar Doftana a rezultat din prăbușirea tavanului unei astfel de ocne. Localnicii au folosit dintotdeauna apa sărată de la izvorul „La Saramură” pentru murături, iar în perioada comunistă chiar pentru a obține sare prin cristalizare.

5.7. Obiceiuri și tradiții - baze pentru o abordare delicată a naturii

Aspecte ale delicateții abordării naturii în trecut ies uneori la iveală precum martorii de eroziune din geologie, prin credințe, obiceiuri și tradiții, păstrate din negurile vremilor și ajunse până la noi, prin viu grai sau documentate în monografii. Spre exemplu, de Bobotează exista un obicei în Valea Doftanei: 2 oameni

coborau cu praporii¹³ până la râul Doftana și îi scufundau de 3 ori. Ba chiar apa sfințită de Bobotează se făcea în trecut la râul Doftana. Poate că o reconsiderare a rolului apei în natură și a posibilității sfințirii ei ar anihila treptat obiceiul ducerii ilegale a gunoaielor „de vale”.

5.8. Perspective pentru planificarea dezvoltării durabile în comunele limitrofe sitului

Unitățile administrativ-teritoriale de pe raza sitului Natura 2000 Cheile Doftanei au preponderent activități de tipul economiei rurale.

Spre nord, localitatea Valea Doftanei prezintă potențialul de a susține dezvoltarea durabilă a sitului, având în vedere populația sa – estimată a atinge peste 10.000 de locuitori în 30 de ani și potențialul de diversificare a economiei locale, în prezent dominată de societățile cu obiect de activitate în construcții civile și industrial și comerț cu amănuntul, ca și de ramuri agricole și silvice. Spre sud, un rol similar de susținere îl joacă localitatea Brebu.

În strategia sa de dezvoltare, comuna Valea Doftanei își propune fructificarea oportunităților create de amenajarea parcului industrial Izlaz-Prislop, unde sunt prevăzute fabrici pentru prelucrarea laptelui și a fructelor de pădure. Se adaugă oportunitatea de afaceri reprezentată de cultivarea și prelucrarea plantelor medici-

nale, prevăzute în strategia de dezvoltare a județului Prahova.

Spre vest, fluxurile economice sunt orientate paralel cu axa nord-sud a sitului, atât din pricina prezenței localităților cu tradiție industrială de pe această linie, în special Brașov, dar și Câmpina și Comarnic, cât și ca rezultat al unui acces rutier restrâns.

Prelucrarea superioară a deșeurilor din prelucrarea lemnului și a resurselor non-forestiere ale pădurii, ca și utilizarea suprafețelor disponibile pentru afaceri cu un înalt grad de valoare adăugată sunt de natură să reducă presiunile și amenințările antropice asupra speciilor și habitatelor ocrotite în sit. Fabricile de acest tip prezintă și o valoare turistică ridicată, atât ca ofertă locală pentru activitățile economice pe care se bazează turismul, cât și ca obiective turistice sau educaționale în sine.

Centrele industriale precum Ploiești, Brazi, Plopeni, Ariceștii Rahtivani, Filipeștii de Pădure, Blejoi, Valea Călugărească pot reprezenta atât piețe de desfacere pentru produse ecologice și produse cu un înalt grad de prelucrare, cât și surse de forță de muncă înalt calificată, de antrepriză industrială și de servicii pentru zona țintă.

Prezența unui număr ridicat de unități industriale de prestigiu, numărul mare de locuri de muncă în industria dezvoltată inclusiv pe baza exportului, precum și educația dezvoltată în județul Prahova, reprezintă puncte de sprijin pentru inițiativele ce vizează obținerea de produse și furnizarea de servicii cu valoare adăugată mare, ca și disponibilitatea

¹³ *Steaguri cultice utilizate de Biserica Ortodoxă Română*

potențialului uman pentru inițierea de eco-afaceri, pe baza resurselor sitului Natura 2000 ROSCI0283 Cheile Dofțanei. Integrarea activităților economice în economia circulară¹⁴ este o modalitate certă de reducere a presiunilor și amenințărilor pentru situl Natura 2000 ROSCI0283 Cheile Dofțanei.

Apicultura, ecoturismul, investigarea și conservarea resurselor genetice ale plantelor sălbatice cu relevanță pentru agricultură, medicină naturală, cultivarea arbuștilor ornamentali din speciile autohtone, sunt categorii de activități comerciale ce protejează biodiversitatea sitului Natura 2000 Cheile Dofțanei, inclusiv prin reducerea nevoii de creștere a veniturilor prin activități cu potențial impact negativ asupra sitului.

O valoare adăugată ridicată conferită produselor ce au la bază resurse ale sitului Natura 2000, în special cele ale pădurii, reprezintă calea cea mai la îndemână de asigurare a dezvoltării durabile locale. Acțiunile de marketing și branding, în special cele de eco-etichetare, prezintă un potențial ridicat de susținere a activităților economice ce nu ar afecta starea de conservare a habitatelor și speciilor Natura 2000 din situl ROSCI0283 Cheile Dofțanei.

---

¹⁴ http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm

6. Surse de informare cu privire la sit (informații directe și indirecte)

- ***. (2009). Actualizare plan urbanistic general pentru satele comunei Brebu, județul Prahova. Memoriu general. <https://www.siugrc-cjph.ro/documentatii-de-urbanism>, accesat la 11.05.2018
- ***. (2014). Valea Doftanei. Istorie și tradiții, Editura Sprinten Infomar
- ***. (2018). Plan de acțiune pentru conservarea populației de urs brun din România (draft supus consultării publice). Voluntari: Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”. <http://www.mmediu.ro/articol/mm-supune-dezbaterii-publice-proiectul-de-om-pentru-aprobarea-planului-de-actiune-pentru-conservarea-populatiei-de-urs-brun-din-romania/2547> accesat la 5.05.2018
- Armaș, I. (1999). Bazinul hidrografic Doftana. Studiu de geomorfologie. București: Editura Enciclopedică.
- Armaș, I. et al. (2003). Vulnerabilitatea versanților la alunecări de teren în sectorul subcarpatic al văii Prahova. București: Fundația România de Mâine
- Bărbuceanu, D. et al. (2015). Protected saproxylic coleopteran in the forests in the southern part of the Câmdești Piedmont, a Romanian Natura 2000 protected area. Craiova: Anls Univ. , Ser. Agriculture, Montanology, Cadastre, 45, 18-25
- Cogălniceanu, D., Aioanei, F., Bogdan, M. (2000). Amfibienii din România. Determinator. București: Ed. Ars Docendi.
- Cojocaru, I. (1978). Monografia comunei Valea Doftanei. Ploiești: Întreprinderea Poligrafică
- Cojocaru, I. (1980). Valea Doftanei. București: Editura Sport Turism
- Cojocaru, I. (1989). Monografia comunei Doftana
- Cotta, V. (1982). Vânatul. București: Editura Ceres.
- Davidescu, I. (1931). Schița monografică a comunei Lunca Mare. Câmpina: Tipăritura I. Ștefănescu
- Gârbacea, P.D., Gârbacea, G. (2016). Analiza structurii arboretelor naturale din siturile Natura 2000 Glodeasa și Cheile Doftanei – jud. Prahova, în raport cu criteriile de încadrare în categoria pădurilor cvasivirgine. Brașov: Revista Creativitate și inovare, 8, 42-49

- Geacu, S. (2007). Acțiunea de combatere a lupilor (*Canis lupus L.*) în România în perioada 1945 - 1959. Chișinău: Cercetări științifice. Mediul Ambiant, nr. 3 (33)
- Gratie, I. (2002). Brebu-Prahova. Monografie. București: Edit. Agrotehnica
- Ion, R. (2010). Flora de stâncării din Cheile Brebu. Pitești: Argesis. Studii și comunicări. Seria științele naturii, 18, 35-42
- Lungu, C.A. (2008). Cartea comunei Brebu - Prahova. București: Editura Anamarol
- Paucă-Comănescu, M. et al. (2009). Diversity and primary productivity of hill beech forests from Doftana valley (Romanian Subcarpathians). Voluntari: Ann.For.Res., 52, 63-76
- Sos, T. (2011). În obiectiv: țestoasa de apă europeană. Cluj-Napoca: Asociația Ecouri Verzi
- Șinca, F. (2004). Cartea satului meu Pietriceaua. București: RCR Print.
- Șinca, F. (2007). Crâmpoie de istorie. O istorie a satelor Pietriceaua, Brebu Megieșesc, Brebu Mănăstirei, Podul Cheii din județul Prahova. București: Tipografia RCR Print.
- Șinca, F. (2015). Mănăstirea Brebu. Tradiție și continuitate. București: Edit. Cuvântul Vieții
- Thauront M., Stallegger M. (2008). Management of Natura 2000 habitats. 9110 Luzulo-Fagetum beach forests. Bruxelles: European Commission
- Thibault L. et al. (2012). Saproxilyc beetles as indicator species for dead-wood amount and temperature in European beech forests. Biological indicators, 23, 323-331
- Toma, I. (2015). 101 nume de locuri. București: Editura Humanitas.
- Mulțumim persoanelor care au avut amabilitatea de a ne oferi informații în legătură cu activitățile tradiționale, istoricul recent, surse de informare privind cele 4 comunități limitrofe sitului Cheile Doftanei:

Brebu

Buzățoiu Corneliu, Buzățoiu Florentin, ing. Clinci Bogdan, Comăniță Dumitru, Drăgan Gheorghe, Duică Florica, Gratie Constantin, Oprea Marcel, Popa Viorel, Radu Răzvan, Sbârcea Ion, Toma Niculina;

Secăria

Bălan Aurelian, Bâgiu Gheorghe, pr. Georgescu Ștefan, Megelea Angela, Oprica Gheorghe, Popa Gabriela, Șchiopu D. Ion, Secăreanu Constantin;

Șotriile

Albu Radu, Albu Trandafir, Anca Sabina, Manole Mihaela, Șopaltă Otilia, Vasilescu Ion;

Valea Doftanei

Cîrneci Cornel, Clinci Constantin, Clinci Maria, Exari Gheorghe, Geantă Valeria, Ichim Mărgărit, Iosif Ștefan, Letcanu Gabriela, Manea Ichim, Mosor Ioana Alexandra, Postolache Ion, Pralea Steluța, Prini Grigore, Richea Georgeța, Tocitu Emanoil, pr. Topală Răzvan, Țintea Cristina, Țintea Ramona.

Situl ROSCI0283 Cheile Doftanei

- Situl ROSCI0283 Cheile Doftanei face parte din Rețeaua Natura 2000 - rețeaua europeană de arii naturale protejate, fiind declarat în baza prevederilor Directivei Habitate 92/43/CEE
- Situl ROSCI0283 Cheile Doftanei a fost declarat prin Ordinul de Ministru nr. 2387/2011 pentru 6 specii de animale și 10 habitate de interes comunitar
- 1 specie (*Ursus arctos*) și 2 habitate (91E0 Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* și 9180 Păduri din *Tilio-Acerion pe versanți abrupti, grohotișuri, ravene*) sunt considerate prioritare
- Situl ROSCI0283 Cheile Doftanei are o valoare deosebită pentru conservarea făgetelor de deal și munte, a ursului brun, precum și a unor populații însemnate de amfibieni și țestoasă de apă.

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020

Editor: Asociația pentru Dezvoltare și Mediu ADEMED

21 mai 2018

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Secretariat custode:

0767 757 849

office@ademed.eu

www.ademed.eu

/cheiledoftanei